

CZECHOSLOVAK MONTHLY

REGISTERED BY AUSTRALIA POST — PUBLICATION NO. VBH 7732

Panorama

MĚSÍČNÍ REVUE

ISSN 0818 — 9129

KVĚTEN 1987 \$1.80

5

TO BYL ZASE MĚSÍC
DUBEN

1. 4. - Krokodýl se pokouší z paluby lodi stáhnout tělesné pozůstatky americké turistky, kterou předtím usmrtil... A. Sacharov se v Moskvě přece jen setkává s brit. min. předsedkyní, ač původně nechtěl...

2. 4. - Už podruhé austral. Senát zamítá vládní návrh zákona o zavedení občanských průkazů ID CARD... Černé vyhlídky pro nositele viru AIDS: čerstvé údaje nasvědčují tomu, že dost možná každý z nich smrtelně onemocní, ne jen 10 proc., jak se myslelo...

3. 4. - Za cenu vlastních životů dva austral. piloti odvracejí havarující F-111 od lidských obydlí... Jihoafrická babička, 48, porodí vlastní vnoučata, když přijala vajíčka dcery, oplodněná zetěm...

4. 4. - Sexuální revoluce prý nenávratně pryč: dva milióny Australanů v kategorii potenciálních obětí AIDS... Francie vypovídá 6 sov. občanů: špionáž v souvislosti s raketovým programem...

5. 4. - O. Tambo, předseda tzv. Afrického nár. kongresu, "vítán" po Austrálii demonstranty s pneumatikou kolem krku... Návštěva Gorbačova v Praze odložena s nepřesvědčivým vysvětlením...

6. 4. - U Sydney objeveny pozůstatky osídlení z doby před 47,000 roky: nejstarší známý výskyt Homo sapiens...

7. 4. - V Austrálii více než čtvrtina rodin a polovina svobodných obyvatel závislá na některé formě vládní podpory jako hlavním zdroji příjmu: máme na to - ještě... Propuká skandál "sex za špionáž" kolem americké ambasády v Moskvě, v centru příslušníci námoř. pěchoty.

8. 4. - V Austrálii je na nezaměstnanecké podpoře 587,000 osob, zatímco před 10 roky to bylo 161,000... Američané nedovolí SSSR okupovat nové velvyslanectví ve Washingtonu dokud stavba amerického v Moskvě nebude vyčištěna od odposlouchávacího zařízení...

9. 4. - Austral. anglikánská církev odmítá názor, že AIDS je "boží trest", nicméně za nejlepší prevenci označuje posílení tradiční rodiny... Gorbačov konečně přijíždí do Prahy /viz náš materiál uvnitř časopisu/...

10. 4. - Ve volbách na Fidži vítězí značně levá levice: zřejmě nemalý dopad na vývoj celé oblasti...

11. 4. - Sydneyský taxikář páchá sebevraždu poté, co přejel 16letého mladíka, který utíkal bez placení... Gorbačov krátkou návštěvu Československa a kvačí zpátky do Moskvy: trochu moc odkladů a předčasností, že...

12. 4. - V japonské zoo umírá už pátý z "medvídků" koala, dovezených z Austrálie...

13. 4. - Austral. firma vymyslí zápalku, která nezapadne ve větru 60 km/hod. a snad hoří i ve vodě: smrt zapalovačům... Do Moskvy přijíždí amer. min. zahraničí Shultz: úsměvy trochu křečovitě ve stínu skandálu...

14. 4. - Předák austral. domorodců odjíždí do Libye, aby tam vykládal, že běloši se chovají jak divá zvířata... Opět zvýšená radioaktivita v záp. Evropě: něco se stalo ve středním Rusku...

15. 4. - Bývalý austral. min. předseda Fraser tipován za příštího gen. sekretáře Commonwealthu...

16. 4. - Podnikavá sydneyjská žena začíná s rozvážkou kondomů až do bytů: pro ostýchavé a ty, na něž to přišlo nečekaně... Jedenáctý britský vojenský expert v sérii záhadných sebevražd: přežil, snad promluví, uvidí se...

17. 4. - Inflace v Austrálii zůstane jednou z nejvyšších na světě: letos 9.2 procenta... Státy NATO s obavou studují návrh na likvidaci raket středního doletu

v Evropě, neboť odstraněním amerického nukleárního paraplote by vynikla sovětská převaha konvenčních zbraní: a co se takhle sami bránit, pánové...

18. 4. - Austral. senátor publikuje návod, jak podvodně získat obč. průkaz ID CARD, bude-li zaveden... Pseudo-virus AIDS možným klíčem k léčbě, tvrdí britský tým...

19. 4. - Západně od Austrálie utonulo 16 indonéských rybářů: komunikace s tímto koutem světa "není dobrá"... SSSR souhlasí, aby se amer. nukleární zbraně zkoušely na jeho území a naopak...

20. 4. - Injekční jehly budou v Queenslandu volně pro narkomany, jen když prokáží svou totožnost... V roce 2050 bude na světě 11 miliard lidí: radši už teď si zamluvte místo v hospodě, bude nával...

21. 4. - Změny v austral. stínovém kabinetu ve snaze vytvořit dojem jednotné opozice... USA vydávají do SSSR Estonce K. Linnase, údajně pachatele válečných zločinů...

22. 4. - Australští domorodci varováni, že neuvidí od vlády jediný dolar, příjmou-li jakoukoli podporu od teroristy Kadáfího... Jen fasáda: čtenáři listu Komsomolskaja pravda bez nadšení dokazují, že se kolem nich naprosto nic nezměnilo od chvíle, kdy přišel Gorbačov...

23. 4. - Australský muž, napadený krokodýlem na Papui Nové Guinei, získává několik drahocenných vteřin k útěku, když praštil ještěra pěstí do čumáku a ten skameněl nad tou drzostí... L. Walesa, vůdce zakázané polské Solidarity, neradostně uvažuje o své budoucnosti v pamětech, propašovaných na Západ...

24. 4. - Přerušeni pásové výroby stávkami prodražuje australské automobily asi o třetinu, přiznává odborový předák... Sovětský diplomat vypovězen z Nového Zélandu, když se prokázalo jeho spojení s KGB...

25. 4. - Austral. min. předseda B. Hawke označuje za nepřijatelné chutné přiznání manželky federálního ministra, že se s manželem milovala na stole v jeho pracovně... R. Macmillan, 31, vnučka býv. britského min. předsedy, umírá krátce nato, co byla oloupena o své šperky...

26. 4. - Poptávka po kondomech se zvýšila o 100 procent za jediný měsíc: zásluha přízračné reklamy v austral. televizi... V USA 25 dělníků usmrceno, když se zřítíl desetipatrový obytný dům...

27. 4. - Dezertér z americké válečné lodě zatčen v Sydney: prý se upsal do armády poté, co se strašně opil... Severoirský špičkový soudce i s manželkou roztrhán na kusy výbuchem bomby při návratu z dovolené.

28. 4. - Do konce června by se počet lidí na nezaměstnanecké podpoře v Austrálii měl snížit o 25,000: optimistický odhad vlády...

29. 4. - Kadáfí se zlobí, že Austrálie nejásá nad vidinou lybijského pronikání do jižního Pacifiku: pokud jásat nezačne dobrovolně, prý začne pod hrozbou ztráty trhu pro export ovcí za 35 mil. dolarů...

30. 4. - Satira ve státní australské televizi ABC navzteková další milou figurku - Chomejního - který uvažuje o vyhození australských diplomatů z Íránu... Rozsáhlá policejní razie v 10 polských městech přivádí za mříže 90 funkcionářů zakázané odborové organizace Solidarity: glasnost, jistě, ale vocad počad...

... a to zas bude měsíc květen, určitě!

PYTHAGORAS, KDYŽ OBJEVIL SVOU VĚTU, OBĚTOVAL PRŮSTO VOLŮ.

OD TĚ DOBY SE VŠICHNI VOLOVÉ TŘESOU, OBJEVÍ-LI SE NĚCO NOVÉHO.

Mluvit či nemluvit?

Otázka vypadá pitomě. Nu dobrá, tedy mluvit. Ale co?

První období v emigraci člověk prožívá v jakémsi koktejlů euforie /je odtamtud pryč, pámbu zaplat/ a strachu /co když se mu něco nebo všechno jenom zdá/. Ve skleníkové, neskutečné atmosféře hostelů leckdo prožívá těžší depresivní stavy, než se nám venku jeví. Vychodiskem je navázání nových mezilidských vztahů:

ÚVODNÍK který není úvodníkem

každý nově příchodci tuší - a naprosto správně - že pomůže-li mu někdo s hledáním zaměstnání i jinými problémy, půjde všechno rychleji a líp.

A tedy mluví. Mluví o všem, co nového známého může zaujmout. Chce, aby ten, kdo podává pomocnou ruku, silně cítil, jak bezvýhradně mu věří. A tak se moc a moc často stává, že se říká věci, které se vlastně nikdy neměly říct... Abychom si rozuměli. My, kteří tu již nějaký rok jsme, jsme vám novým strašně vědecki za objektivní informace o zemi, a níž jsme také přišli. Fovídejte nám o ní, hodně a moc, do detailů. Ale pokud tam jde o slušné lidi v choulostivých situacích, o nichž víte něco, co se jinak neví - NEJMENUJTE. Pokud vám někdo s velkým osobním rizikem pomohl dostat se ven - NEJMENUJTE. Pokud víte o někom, kdo se připravuje také odejít, ale ještě tam je - NEJMENUJTE. A vymaňte i všechny podrobnosti, podle nichž by se takový lidé dali určit, i když si jejich jméno ponecháte pro sebe. Špionážie je trapnou a zlou nemocí emigrace: záhy zjistíte, že po straně je označován kdekdo za agenta, přičemž je to obvykle naprosto slušný člověk, který jen někomu stojí v cestě /například si otevřel milk-bar vedle jeho milk-baru/ a má být tedy spláchnut tímhle stylem. Nicméně zkrájí lidi neznáte a je nesporné, že jsou tu i uši, jejichž zvukovody nevedou zrovna dobrým směrem. Vám sice může být už všechno jedno, zaplať pámbu: myslíte i v prvním opojení na lidi, kteří jsou pořád tam. Tomu, kdo vám chce doopravdy pomoci, je přece upřímně jedno, jestli jste výjezdni do ložku získali přes Frantu či Pepka, či dokonce jaké měl ten někdo číslo bot. Hlavně, že vám někdo pomohl a že jste tady. TEDY: Věřte lidem, kteří za vámi přicházejí do hostelu i později a podávají ruku. Dávejte jim na jevo svou důvěru; budete-li přemaneš podezřívaví, urazí se a už nikdy nepřijdou. Spolehněte se, že přicházejí-li vám skutečně pomoci, ani trochu je nezajímají jména lidí, o nichž jsme se zmínili; právě naopak, budete je tím spíš nudit. A stupňujte svou důvěru podle toho, jak se vaše nové přátelství upevňují, jak se poznáváte víc a víc. Ale vždy zůstane něco, o čem mluvit netřeba - a váš přítel, je-li to doopravdy přítel, se vás na to ani nikdy nezeptá, nikdy nebude chtít vědět.

VĚTŠINA NAŠICH PŘEDPLATITELŮ dostává Panorámu od července loňského roku, kdy časopis začal vycházet. To znamená, že Vaše předplatné - pokud jste si Panorámu neobjednali hned na dva roky - bude potřeba v nejbližší době obnovit: kdo rychle dává, dvakrát dává. Účty za výrobu musíme platit přesně v určených termínech - proto prosíme, neodkládejte zasílání těch několik dolarů. Těm, kteří nám další předplatné již poslali, moc děkujeme za porozumění.

Z obsahu...

PANORÁMA č. 5, ročník II.

Květen 1987

To byl zase měsíc duben.....	2
Úvodník, který není úvodníkem.....	3
J. Kovářiček: Kde je země zaslíbená.....	4
Po návštěvě Gorbačova /telefonický interview s Jiřím DIENSTBIEREM/.....	6
Z vyšších kruhů.....	7
J. Sýkora: Moje dobrá stránka.....	8
Přežijeme rok 2000? /anketa Panorámy/.....	9
P. Mařan: Na N. Zéland s prutem.....	10
Smích se roků nebojí /Panoráma hovoří s Járrou KOHOUTEM/.....	14
Jak poznat, že stárnete.....	16
J. Lion: Jednou přišel dopis z Vidně.....	17
V. Donát: Daleká cesta má!.....	17
H. Stehlík:... květen.....	19
O knihách nových i jiných.....	19
Kultura.....	21
PŘEDPLATNÍ LÍSTEK.....	21
Na ABC FM.....	22
Sport.....	22
U nás v.....	23
Máte slovo.....	24

Na Novém Zélandu berou, tvrdí Petr MAŘAN, autor snímku na titulní straně i reportáže na str. 10.

PO UZÁVĚRCE

Australská vláda poražena ve své snaze sloučit etnickou televizní a rozhlasovou stanici SBS se státní společností ABC: min. předseda B. Hawke sděluje, že návrh "vzal z agendy vlády".

PŘEDPLATNÉ ZAPLACENO..?

Pokud dosud ne a chcete naddě dostávat pravidelně PANORÁMU, doporučujeme laskavě pozornosti uštěžek na str. 21. PANORÁMA je nezávislý časopis čs. komunity a nedostává žádnou podporu od státu.

CZECHOSLOVAK

Panoráma

A REVIEW FOR CZECHS AND SLOVAKS

ISSN 0818-9129

Registered Office

35 Massey Street, Doncaster 3108
Victoria, Australia

Telephone: (03) 848 9802

Řídí redakční kruh Panorámy. Vydavatel Czechoslovak Panorama. Redaktor Jiří Hodač. Tisk Newsprinters.

Podepsané materiály vyjadřují názory autorů. Redakce nemá námitky proti přetiskování původních materiálů Panorámy jinými exilovými časopisy, bude-li připomenut pramen a autor, pokud je uveden.

Předplatitelům se poskytuje sleva. Přesné informace o předplatném v Austrálii i záměři na odštížku ve druhé polovině časopisu.

Panoráma vychází každý měsíc.

Pokud nedohodnuto jinak předem, uzduěrka pro externí materiály vždy 20. dne v měsíci.....

Jaroslav KOVÁŘIČEK

Kde je země zaslíbená...

Člověk je zvláštní, nevyzpytatelné stvoření. Takový pes kupříkladu je šťasten, když dostane najíst a napít, raduje se ze života a o smyslu svého bytí nemudruje. To jen člověk se zabývá otázkou smyslu života, ale odpovědi, která by uspokojila každého, nenachází. Dychtí-vě praxe po štěstí, usiluje o spravedlnost a přitom rossévá marnost a utrpení.

Dějiny lidstva jsou nejen svědectvím pokroku, ale i záznamem neustálého konfliktu. Člověk neúnavně bojuje o zlepšení svého světa a nakonec umírá, aniž by vůbec věděl, zdali žil šťastněji než jeho prapředci před tisíci léty. Takže k čemu byl pokrok? Psáno již v bibli v knize Ecclesiastes: "Marnost nad marnostmi, řekl kazatel, marnost nad marnostmi, a všechno marnost. Jaký užitek má člověk ze všelijaké práce své, kterouž vede pod sluncem? Věk pomíjí, a jiný věk nastává, ačkoli země na věky trvá."

Za mého mládí mluvili k nám komunističtí kazatelé jinak, slibovali šťastnou budoucnost, slibovali lepší a lidštější společnost tak vydatně, že jsme jednoho dne sbalili kufr a nebo i bez kufrů z jejich ráje utekli. Následovali jsme odvážkou touhu člověka najít zemi zaslíbenou. Odešli jsme do "svobodného světa," ale ani zde zemi zaslíbenou jsme nenašli. Tak se mi to alespoň jeví, když si zapnu rozhlas či televizi nebo se podívám do novin. Ze všech stran světa jsme bombardováni špatnými zprávami - inflace, nezaměstnanost, krize hospodářské, krize politické, vzrůstající kriminalita. Vše jako by nasvědčovalo tomu, že se řítíme do katastrofy. Způsob jakým sdělovací prostředky zrcadlí západní společnost, působí na politického uprchlíka děsivě. V Československu žil manipulován a šikanován komunistickou stranou, neustále sháněl často i základní potřeby, hrozilo mu dostat se do maléru, udělal-li jeden špatný krok - ale rozhlas, televize, noviny na něho chrlily samé radostné zprávy: plán se plnil a pokračoval, režim se honosil úspěchem za úspěchem, líčil se v růžovém světle.

Žiji v Austrálii již bezmála 20 let a stále je to s informacemi stejné, dávno už novináře neberu vážně. Je to ovšem smutné konstatování, vždyť jednou z věcí, které mi velmi vadily na komunistickém režimu, byla propaganda ve sdělovacích prostředcích. Zde máme svobodu tisku a k čemu je?

Vinit pouze novináře by bylo zjednodušením situace. Informují nás sice o světě zkrasleně, lidé ale noviny kupují a na televizní zprávy se dívají. Zkuste tu vydávat noviny dobrých zpráv a zkrachujete. Když se někdy novinářů ptám, proč se tolik zaměřují na tragédie, masakry a maléry, odpovídají: lidé tohle chtějí. Už Karel Čapek kdysi napsal, že noviny nás informují o tom, že jeden zedník se zabil pádem z lešení, neříkají nám však, kolik zedníků z lešení vůbec nespadlo.

Přesné informace jsou potřebné pro úspěšný chod demokratické společnosti, jenže kdo rozhoduje o tom, které informace jsou užitečné? Nějaký nestyda si tu nelegálně natočí soukromý telefonický rozhovor dvou politiků, záznam nabídne za peníze novinám a ty jej přetisknou.

Lidé mají právo vědět, hájí se redaktor, máme svobodu tisku. Neberu novinářům ani nám čtenářům právo na svobodný tisk. Jen mne napadá se ptát: a co takhle právo každého občana na soukromí, soudruzi novináři? Musím hned dodat, že ne všechny sdělovací prostředky jsou černobílé v zemi svobodného tisku, přístup k přesným a potřebným informacím je otevřen, musíme se však po nich pracně pít, neboť z nejběžnějších novin pravdivý obraz skutečnosti nezískáme. Dovolím si doporučit časopis australských intelektuálů Quadrant, pokud jej neznáte. Začtení se do tohoto měsíčníku jistě mnohé našince potěší.

Já se dnes zamýšlím nad tím, je-li Austrálie vskutku pro nás zemí zaslíbenou. Ze sdělovacích prostředků se tedy pravdivý obraz celku nedozvím. Můžeme použít vlastní hlavy a sami přemýšlet a srovnávat. Jíždělo řekl mudrc: vše je relativní. Jasně je, že ani Austrálie není rájem na zemi. Na světě je ale málo zemí, kde mají životní úroveň vyšší. Tady se pracovitěmu člověku žije podstatně lépe než ve většině ostatních zemí světa. V tomto směru máme důvod být spokojeni. Životní úroveň ovšem těžko měřit a porovnávat. A navíc, jak souvisí počet videorekordérů na domácnost s životním uspokojením?

Člověk má vrozenou potřebu usilovat o štěstí. Často si přejeme navzájem šťastné a veselé svátky nebo mnoho štěstí v životě. Slovník spisovné češtiny /Academia, Praha 1978/ uvádí za heslem štěstí: "pocit úplného uspokojení, blaha..." Klíčovým slovem je pocit. Kvůli našemu životu ozečňuje se nám právě skrzevá naše pocity; záleží tedy na způsobu, jakým své pocity formulujeme. Jedním z měřítek štěstí je i srovnání životní reality s naší ideální představou. Leckdo si myslí, že by byl šťasten, kdyby byl milionářem, když ale vyhraje milion v loterii, dostaví se chvilkový pocit radosti, ale ne nezbytně trvalý pocit štěstí.

Jednou jsem si jako student přivydělával peníze na překladové nádraží, o přestávce přišla řeč na to, co by kdo dělal, kdyby vyhrál milion ve sportce. Jednotliví dělníci vypočítávali své materiální sny - sportovní auta, luxusní vily, výstavní chaty, jachty. A zjistilo se, že milion byl pro každého málo. Jen na bedně sedící podivín Józsa neřikal nic a hrál si na foukací harmoniku. I zeptali se jeho. Já, řekl, bych si koupil nové ponožky a dvě košile, páč to právě potřebuji, a hrál dál své tklivé melodie.

Po srpnu 68 přišla nás do Austrálie velká skupina; někteří emigranti se začali vracet natrvalo do Československa. Poznal jsem jich několik a udivilo mne, že to byli lidé, kterým se v začátcích dobře dařilo. Jaké byly jejich motivace? Byli to průkazné sociální emigranti, kteří využili příležitosti podívat se do světa a přivydělat si dolárky. Vydedukoval jsem však z jejich případů ještě jinou hypotézu. Ti lidé žili v Československu s určitými představami blaha. Několik let museli šetřit peníze na družstevní byt, potom zase šetřili na auto, měli před sebou několikaletou vidinu, co je učiní šťastnými. Přišli do Austrálie,

instalatér

MILOŠ TRNKA

/licensed plumber, gas fitter/

Telefon 548-1210

47 Leman Cres., NOBLE PARK, Vic. 3174

měli štěstí a dostali dobrou práci: sehnali si tedy pěkný byt, auto si beztak každý musil koupit - a na jednou v jejich životě nastala prázdnota. Nevěděli, na co se těšit, přepadl je stesk, vrátili se. Více jsem již o žádném z nich neslyšel.

Jednou ze základních koncepcí marxistického učení je představa, že je nutno lidem zajistit uspokojení základních životních potřeb, aby se mohli věnovat rozvoji své osobnosti. Pokud vím, žádná země s marxismem jako ideologií zatím takového stádia hospodářské úrovně nedosáhla - v Praze je stále bytová krize, obchody nejsou schopny nabízet obyvatelstvu pravidelně čerstvou zeleninu. Západní země takového stádia dosáhly a Austrálie je jednou z nich. Každý člověk si tu může dopřát přinejmenším dvou základních životních potřeb - totiž dostatek jídla a střechy nad hlavou. Tyto dvě pro nás samozřejmosti byly v historii snem mnoha lidí a stále ještě snem zůstávají pro miliony lidí po světě. Žijeme tedy ve společnosti, která zajišťuje každému jedinci existenční minimum. A přesto lidé nehyjí přílišným nadšením. Indický dělník přál by se mít alespoň tak jako australský nezaměstnaný, ale někteří australské dělníky stávkují, protože chtějí ještě více.

Podmínkou studia zde není vynucené členství v SSM či dobrý kádrový původ. A přesto se mnozí mladí lidé potulují po ulicích a namísto plánování své budoucnosti věnují se drogám. Čas od času dočtu se v novinách, že v Austrálii žije více jak milion lidí v bídě. Říkám si - co vy víte o bídě, holčkové. Do Habeše s vámi anebo do Kambodži. Jenže to je právě ta realita situací, člověk zde chudý cítí se mizerněji mezi bohatšími, v Nepálu připadal by si královsky.

Když tedy tak čtu všechny ty poplašné zprávy o zhoršující se hospodářské situaci Austrálie, jen se klidně usmívám. Dalekou cestu ještě máme, než spadneme na úroveň vyspělého socialismu v Československu. Znovu se jen potvrzuje, že vyspělá materialistická společnost nemůže zajistit člověku pocit štěstí jen skrzevá nadbytek zboží. Poněvadž my lidé jsme tvorové nedokonalí /ač si to neradi sami přiznáváme/, nemůže ani naše společnost být dokonalá. Je snadné pozorovat tedy i zde mnoho nedostatků, ba i nepravostí. V podstatě však naše společnost dosáhla stádia, které se bude těžko vylepšovat. Mana z nebe tu nepadá a nikdy padat nebudu, každý jednotlivec má ale nepřeberně příležitosti, jak svobodně rozvíjet svůj život, a je jen na něm, jak jich využívá. Vidím kolem sebe emigranty, kteří přišli před pěti lety, dnes bydlí ve vlastních domech, na návštěvu již pozvali své rodiče z Československa, jsou dobře zařízeni. Jsou to ovšem šikovní a pracovití lidé. Ukažte mi však, kolik zemí po světě příležitosti poskytuje. Zajisté, ne vše se dobře daří hned a ne přesně tak, jak bychom si přáli, ale takový je života běh.

Austrálie a jiné západní země poskytnou člověku vše nezbytné. K tomu, aby byl šťastný, ho však přinutit nemohou. Pociť štěstí je ryze osobní záležitostí, do velké míry podmíněná kvalitou osobnosti. Prostředí hraje roli jen částečnou, důležité jsou i vlivy další - genetické, kulturní, výchovné. Lidská individualita je nevyzpytatelným komplexem činitelů.

O životních pocitech někdy přemítám, když poslouchám hudbu starých mistrů, nejen Bacha, ale třeba i Vivaldiho či Albinoniho. To byla běžná hudba člověka té doby - 17. a 18. století. Z té hudby číší pohoda, posvátná vznešenost, cit pro krásu. Přitom třeba Bachův život nebyl nikterak luxusní, bohatstvím neoplýval, stále ve službách měl se co ohánět, aby uživil početnou rodinu. Srovnávám tu starou hudbu s tou, kterou jsme dnes všude obklopeni, s komerční hudbou dnešního člověka, před kterou není ani uniknutí. Tuto hudbu tvoří rocková milionářka a z této hudby číší poněkud prázdnota, pokud ne arogance. Je to hudba duchovně vyprazdňovaného světa. Jak asi známo, nejsem konzervativce, vždy mne zajímala hudba experimentální, zajímá mne i jaké struny ta která hudba rozeznává v lidské duši.

Dvořák říkal svým žákům kompozice - psát zajímavou hudbu není tak těžké, uměním je ale psát hudbu krásnou. Pozorují bohatstvím nešetřící prostředí našeho moderního světa a zdá se mi, že důraz je kladen na efekt, na snahu ohromit, na krásu jakoby se zapomínalo.

Přes mnohé problémy poskytuje nám Austrálie jedno z nejpříznivějších prostředí k životu. Za svobodu volby nemusíme zde drazé platit, co vlastně bychom ještě měli chtít více? Jak žít šťastně? Na takovou otázku může odpovědět jen každý sám sobě. Domnívám se, že brána k zaslíbené zemi je v našem nitru, jde jen o to najít k ní klíč.

PRACUJTE S BARVAMI

NATĚROVÉ HMOTY
NABÍZEJÍ
SPECIALIZOVANÉ
PRODEJNY

THE PAINT SPOT

STORES

BENTLEIGH

378 CENTRE ROAD

PH. (03) 557-4109

4 LITRES
\$21.90

FITZROY
166 Gertrude St.

FOOTSCRAY
27 Paisley St.

SPRINGVALE
353 Springvale Rd.

WINDSOR
30 Chapel St.

PANORÁMA V PRODEJI

Nemůžete-li z nějakého důvodu využít výhod předplatného, můžete náš časopis zakoupit v následujících prodejnách novin:

- MELBOURNE** - prodejna tisku v Ackland St., St. Kilda, nedaleko rohu Barkly St.
- SYDNEY** - BOND BEACH NEWSAGENCY, 134 Campbell's Pde., Bondi Beach,
PORTER NEWSAGENCY, 203a Castlereagh St., Sydney.

Po návštěvě Gorbačova

Československému oddělení rozhlasové stanice BBC se podařilo dostat k pražskému telefonu Jiřího DIENSTBIERA, někdejšího prominentního novináře. Rozhovor, který se uskutečnil mezi dvěma směnami v kotelně, kde Dienstbier nyní pracuje, připravil redaktor BBC Emil SOUKUP.

Na otázku redaktora BBC, jak hodnotit Gorbáčevovu návštěvu, Dienstbier odpověděl, že je na to zřejmě ještě příliš brzy. V podstatě vše proběhlo podle očekávání a kdo měl iluze, byl zklaman. "Já bych to snad charakterizoval tím, co mi včera řekl jeden kamarád," pokračoval Dienstbier. "Řekl: já jsem nečekal nic a teď jsem přece jen zklaman, takže vlastně někde uvnitř jsem očekával něco víc... Ta návštěva vlastně nic nezměnila - v pozitivním ani negativním smyslu. Gorbáčov je i nadále lidem sympatický už i proto, že v dnešním světě ve všech režimech většinou vládnou bezvýznamné šedé osobnosti - a tady je najednou charismatická osobnost,

Czechoslovak leader in call for democracy

Czechoslovakia in call for democracy

From Richard Bassett, Prague

Less than two days after Mr. Mikhail Gorbachev, the Soviet leader, left Prague, a forceful call for more democracy has been issued by Mr. Lubomir Strougal, the Prime Minister of Czechoslovakia.

Addressing a rally late on Sunday night at the town of Most, Mr. Strougal, often spoken of as the reformer, said that Czechoslovakia and the Soviet Union had "similar problems and intentions."

Mr. Strougal said: "If we do not make further progress in the democratization of our society and if we do not give a chance to those who wish this country well, we will make a fearful mistake."

He also called for "more frankness and sincerity from

up to bottom" in his country. Everything possible must be done to avoid such reforms.

His speech is widely interpreted here as putting on record the attitude of the more "progressive" elements in the Government after the Soviet leader's visit. While such a statement could have been forceful, it is his call for sincerity went further than the economic reforms of which he has previously spoken.

It remains to be seen, however, whether the powerful elements of the Communist Party leader, Mr. Husak, head of the Prague Government, who include the Greater part of the leadership, Gorbachev's repeated calls for reform.

V A Š I
Č E S K O S L O V E N S K Á
Č E S T O V N Í K A N C E L Á Ř

HOLIDAY CLUB INTERNATIONAL
TRAVEL

... Vám zařídí levně, spolehlivě cesty do celého světa ...

Přivezeme vám vaše příbuzné z Československa, nejvýhodnějším způsobem, kdekoliv v Austrálii. Poradíme vám a vyplníme všechny potřebné formality k pozvání.

Volejte nás pro nezávazné informace na čísle
[03] 568-6699

Ve večerních hodinách - domů na čísle 277-7014

S pozdravem

Žižka, Lada a Zuzana
/mluvíme česky a slovensky/

kteřá navíc něco chce, jde za tím, bojuje o to. A lidé cítí čím dál více, že to myslí vážně. Samozřejmě stále k tomu přistupují se značnou skepsí, poněvadž nevěří, že on sám může zvítězit."

Redaktor BBC dále vyjádřil všeobecný dojem, že Gorbačov - zdá se - potvrdil dosavadní oficiální čs. linii, takže Husákovo vedení může být spokojeno. Z Dienstbierovy odpovědi vyplývá, že stejný názor panuje mezi lidmi i v Praze, i když zatím není jasné, co se skrývá za diplomatickou větou, že jednání proběhlo v ovzduší "soudružské otevřenosti", tedy že se mluvilo bez ubrousků, jak z toho vyvozuje bývalý hradní žurnalista. "V zásadě je možné říci," uvedl, "že Gorbačov potvrdil současně čs. vedení strany a státu. Ovšem dosáhl přitom i toho, že vedoucí čs. žinitelé verbálně vyjádřili plnou podporu jeho politice... Třeba jeho moskevští oponenti se budou ztěžklí moci odvolávat na to, že např. v Československu mají oporu. Toto mohl udělat opravdu jen Husák, který přes všechny řeči o jeho zdraví a věku je stále schopný - zdá se - naprosto jednoznačného politického manévru... Je napínavá otázka, co to bude znamenat dlouhodobě. Tato mocenská skupina byla schopna vyřešit krizi, která vznikla 21. srpna a destrukci čs. společnosti po osmašedesátém roce, za cenu toho, že zhruba půl milionu lidí bylo zbaveno svých míst. Dnes to bude ovšem daleko obtížnější, protože pro novou politiku bude nutné získat 15 milionů lidí. Je mi zcela zřejmé, že lidé sice vítají, co se děje v Moskvě, ale příliš nevěří tomu, že by to mohlo vyhrát a zatím nejsou ochotni cokoli riskovat."

Dienstbier se zmínil o nedávném semináři vedoucích hospodářských pracovníků v Praze, kde se hovořilo o možné podobě nové ekonomické reformy. Ale mezi řeči se stále zdůrazňovalo, že bůhví, jak všechno bude. A účastníci o přestávkách vyslechli nejednu radu, aby si radši dali pozor - každý přece ví, jak vše dopadlo po roce 1968.

E. Soukup z BBC se dále zmínil o dopisech lidí kolem Charty 77 Gorbačovovi / informujeme o nich v Panorámě na jiném místě/. Podle Dienstbiera fakt, že požadavky nebyly přijaty, ale ani odmítnuty, nechává věc nadále otevřenou. Je pravdou, že Gorbačov při setkáních s lidmi v ulicích utrousil poznámky, které lze chápat jako potvrzení současně moci v Československu i jako schválení vojenské intervence a celé tzv. normalizace, ale Dienstbier soudí, že tyto výroky jsou otevřené jakékoli další interpretaci.

V závěru telefonického rozhovoru se J. Dienstbier zabýval tím, jaký dopad může mít "glasnost" na Československo. "Základní otázkou je," řekl, "čím by začala ta vlastní otevřenost. Pravděpodobně otázkou některým vedoucím žinitelům - ne-li všem - co to tedy dělali těch posledních 20 let a proč to tak žinili?" Dienstbier se domnívá, že nikomu z čs. politiků se nechce přímo vstoupit do zápasu, který už probíhá v různých aparátech. Ale už brzy aspoň dva ukazatelé naznačí, co lze v Československu očekávat, končí novinář, jehož život poslal do koteln: bude to osud politických procesů a míra upřímnosti, s jakou se o hospodářské reformě bude nejen mluvit, ale s jakou se především bude uvádět do života.

/Záznam rozhovoru, vysílaného Čs. oddělením rozhlasové stanice BBC, pro tisk zpracován redakcí Panorámy./

Z VYŠŠÍCH KRUHŮ

+++ Gorbačovova návštěva Československa vzbudila mnoho nadějí a dopisy čtenářů v Rudém právu svědčí o tom, že i konzervativci, kteří se dostali na výsluní za pomoci sovětských tanků v roce 1968, začínají kvapně chytat vitr. Odložení Gorbačovova příjezdu se všeobecně interpretovalo jako výraz nespokojenosti se zkosnatělym pražským vedením. A zkrácení jeho pobytu zase naopak svědčí o tom, že jednáním on sám nepřisuzoval takový význam, jak se mezi západními sovětology soudilo. V Praze již padly některé hlavy a další nepochybně padnou. Otázkou je, jak až vysoko. Vysoce netolerantní a ješitný G. Husák jistě nejásal nad dopisem skupiny dělníků, kteří ho otevřeně vyzvali k odstoupení z funkce, protože už jen jeho jméno by možné změny - doslova - kompromitovalo. Umlčení čs. spisovatelé - mj. Uhde, Vaculík, Trefulka, Putík, Machonin, Híršal, Pecka, Klíma, Havel, Tatarka aj. - napsali novému předsedovi české vlády L. Adamcovi, aby se zasadil o obnovení tvůrčí svobody. Samotnému Gorbačovovi pak v době kolem jeho příjezdu psal kdeko. Mluví Charty 77 ho požádali o stažení sovětských okupačních vojsk a nukleárních raket z Československa. Zatímco chartisté "Mišku" oslovili "pane generální tajemníku", skupina bývalých členů ÚV KSČ /Hájek, Kadlec, Šabata, Jankovcová aj./ přikvčila s familiárním "vážený soudruhu Gorbačove": bývalí aparátčící zdůrazňují své "zásluhy" o budování socialismu a na strýčky z Moskvy žádají, aby jim umožnil znovu se dostat nahoru. Zdá se, že mezi čs. disidenty se začíná klikatit dělič čára, když dosavadní "jednota" se vytrácí ve světle toho, o co komu doopravdy jde.

Škatule hejbejte se v čs. mocenské elitě: předseda vlády ČSR /rozumějí "české"/ J. Korčák poslán k ledu, "na vlastní žádost uvolněn" i z předsednictva ÚV KSČ. Všechny jeho funkce přebíral L. Adamec. Novým tajemníkem ÚV KSČ K. Hoffmann, jehož dosavadní korýtko předsedy čs. "odborů" získal M. Zavadil. Vzhledem k jedinečnému výrazu tváře M. Zavadila výraz korýtko perfektně sedí.

+++ Po desetimetrovém pádu skončil ve Váhu u Sučan jugoslávský autobus. Na místě usmrceno 9 turistů, další v kritickém stavu v nemocnici.

+++ Sněhová lavina si na východní straně Chopku v Nízkých Tatrách vyžádala život mladého lyžaře. Další mladík byl s těžkým zraněním vyproštěn zpod 130 cm sněhové vrstvy po půlhodině.

+++ Obecná kriminalita v českých zemích nadále roste a loni bylo zaznamenáno na 144 tisíc trestných činů a přečinů. Mládež se na nich podílela 21 procenty. Policie vyšetřovala 183 skupin narkomanů. Drogy si vyžádaly 27 lidských životů a dalších 33 osob se pod jejich vlivem rozhodlo k sebevraždě.

+++ Smíšenou reakci vyvolalo rozhodnutí čs. úřadů zakoupit licenci pro výrobu cigaret Malboro. Rudé právo soudí, že se spíš měl "obohatit trh potravin".

+++ V únoru požádalo o politický azyl v Rakousku 403 osob, z nich 37 z Československa.

ČIŠTĚNÍ

STEAM VACUUM CLEANING

koberců, sedaček souprav a interiérů automobilů

Petr BERAN

Telefon /03/ 531-8735

Pro Čechoslováky se slevou!

ENCYKLOPÉDIE

... která by neměla chybět v žádné rodině:

WORLD BOOK AND CHILDCRAFT ENCYKLOPEDIA

Možnost výhodných splátek!

Bližší informace /po 6. hodině večer/ :

Hana /03/ 689 - 5094

Máte rádi trapné situace? Jaké? Tak třeba takovouhle:

Jste na večírku, všichni jsou v dobré náladě, kdosi začne zpívat, ostatní se přidávají, ale po dvou verších dva odpadnou, po třech přestanou další a ten čtvrtý verš nezná už nikdo. A tak se jede dál brumendo, někdo nakousne refrén, zase začnou všichni, ale konečný výsledek je týž: nikdo si nepamatuje kompletně text.

Tak to je trapas kolektivní. Tady je jiný:

Bavíte se v dobré společnosti o literatuře, o oblíbených či zajímavých knihách. Máte na mysli tu opravdu nejzamilovanější, ale ne a ne si vzpomenout ani na název ani na jméno autora. Po oddech, o čem že to

MOJE DOBRÁ STRÁNKA

FEJETON JIŘÍHO SÝKORY ZE SPOJENÝCH STÁTŮ

bylo, zcela zpanikaříte a nejste schopni souvisle vysvětlit, co sloužilo spisovateli za námět - a všichni se na vás dívají jako na idiotského nedouka, jako na někoho, kdo chtěl sice přispět se svou troškou do mlýna, ale vše, co dokázal, je to, že se zsemešnil.

Potom jsou situace jiného druhu. Například takhle typ:

Zabloudil jste v cizím městě a ptáte se na cestu. Mimochodem spěcháte. Teprve třetí kolemjdoucí je ochoten strčit s vámi čas a jít se vysvětlovat, kterým směrem se máte dát a jak se dostanete ke svému cíli. Po chvíli se vám zdá, že jste už pochopil. Chtěl byste odejít, poděkujete, ale dobrý samaritán si vás přidrží jednak pohledem, jednak rukou, a vysvětluje, že to předtím vysvětlil špatně, že vám to teď řekne znovu, správně. Chce se vám úpět, ale ten člověk vás nepustí na svobodu, dokud se neuuaví. Pak teprve si vás pohrdavě zmeščí a ještě se vás zeptá, jestli jste mu dobře rozuměl. Přikývnete, poknete slzu zoufalství a dáte se, nedbaje jeho posměšných výkřiků, na úplně opačnou stranu.

Jsou situace, které se z odstupu zdají snadno řešitelné. Hrdina takové situace, tedy vy a já, však v době jejího průběhu nejsem schopni říci správné slovo, jít správným směrem či vzpomenout si na správnou věc. Něco se v nás zaseklo a nikdy se už nedovíme, proč. Je to jako přirodní živěl. Nemá smysl se pokoušet situaci vyřešit, lmatat dění přes koleno. Je to přiroda a s tou neradno žertovat.

Trapasy se dějí na celém světě. V Americe, kde má každý televizi, se vám může stát, že si spletete číslo a zavoláte jinou osobu než jste měli v plánu a vysypete se sebe třeba i to, co právě takleto osoba neměla slyšet...

V Americe se vám může stát, že vejdete do obchodu a prodáváci se na vás vrhnou s takovou vervou, lidskou, zdvořilostí a úslužností, že změníte svůj plán si za-

koupit jednoduchý kartáček na zuby a odcházíte po hodině nakupovací furie s náručím balíčků, jež obsahují masážní strojek na dásně, sadu past /jedna na ráno, jedna denní a jedna na večer/, sadu kartáčků /s hrotem, ve tvaru es, kartáček měkký, elektrický/ a zrcátka, jež vám ukáží patro, stoličky a hrton - opete ty balíčky do kufříku auta a je vám do breku, ale jen do okamžiku, kdy vás napadne, že ty věci můžete rozdat na vánoce. Uděláte to a jste v dalším trapasu, protože osoba obdarovaná kartáčkem /jakkoli moderním/ se urazí, protože jaksi nemá co čistit....

Mě se stal kdysi v Americe trapas trapasů, ani nevím, jestli ho na sebe mám prozradit. A nešť: seznamovali jsme se s novou sousedkou, hezkou paní, a jak vyměňujeme řeči, tak se chce zalichotit a říkám svou nedopečenou angličtinou: "Vy ste teda nádherně vopledná, to je užasné, vy ste musela být teď někdy na dovolený...?"

Opdlená paní ohvilkla mlčela, pak se na mě ušmála a dívala se mi velice upřeně do očí a já cítil, jak rudnu, protože teprve teď jsem si uvědomil, že ten její obličej je trochu cizokrajný, že má ty mandlové oči maličko našikmo a že tu svou nacucanou pusku má asi po nějakém šernošském předkovi. Ta paní samozřejmě nebyla opdlená, prostě měla takovou pleť... Vzala to ale dobře, jen se mě zeptala, proč jsem tak bílej, jestli jsem náhodou nestrávil poslední čas ve vězení - no a byli jsme si kvit... Mimochodem, ta krásná tolerantní paní byla z Havaje.

Tohle vzpomínání na trapasy nechtěně mi připomnělo i trapasy jakožto ohtěné, konstruované. Tady je ten můj z pravěké minulosti: Přivázali jsme pradávnou portmonku na šedivou niť a už předem jsme se kuckali smíchy, jak někoho napdlíme... Vždycky se někdo našel... V tomto případě, než jsem si úplně uvědomil nebezpečí, vykročil z vedlejšího obchodu můj strýček Josef. Zhlédl peněženku, škybl se, peněženka poskočila... Strýček se narovnal, rozhlédl se a vykročil přímo ke keři, za nímž jsme se skrývali, vytáhl mne za límce a asi dvě mi přišel. A pak se rozešmál. Dodneška nevím, proč...

Charta 77 se postavila za maďarskou menšinu na Slovensku v souvislosti s nedávnými národnostními

nepokoji v Bratislavě, při nichž se prý na zdech objevily protimaďarské nápisy, maďarsky mluvící občané byli veřejně hanobeni a došlo i k poškození sochy básníka Petőfiho. Studenti maďarské národnosti na vysoké zemědělské škole v Nitře si stěžují na šikanování ze strany StB.

+++ "Politických procesů je v této době tak neobvykle mnoho, že to lze vysvětlit jen jako projev určitých politických záměrů", říká se v dokumentu Charty 77. "Zastavte všechny politické procesy. Propusťte na svobodu všechny politické vězně..."

+++ Profesionální vdova Gusta Fučíková zemřela v Praze ve věku 83 let. Z pochopitelných důvodů nikdy nemluvila o tom, jak to doopravdy bylo s J. Fučíkem, jak s jejich svatbou a kdo byl skutečným autorem Reportáže psané na oprátce, kterou "redigovala". Své vdovství ovšem povýšila na umění a zaručila si jím luxusní život až do smrti. Byla nedoknutelná a leccos jí prošlo. Např. při tzv. normalizování vztahů s NSR v čs. parlamentu vynadala západoněmeckému velvyslanci skandálním způsobem, ač se jinak poslanci v "diskusi" nesmějí odchýlit od předem schváleného textu. Snad se nyní někdo odváží spočítat, kolik Fučík těch žen vlastně měl.

Obdarujte příbuzné a známé, své děti i sebe!

Michael Cigler

The CZECHS in Australia

Jedinečná, bohatě ilustrovaná publikace o tom, jak Češi "objevili" a "dobyli" Austrálii, co znamenali a znamenají pro nejmladší kontinent!

Cena /včetně poštovního/..... \$ 15 v Austrálii
zámoří \$ US 10.00

Objednávky spolu se šekem zašlete do redakce Pamrány - a publikací o Čechách v Austrálii obdržíte obratem!

Přežijeme rok 2000?

Jindřich LION, novinář, Vídeň /Rakousko/

Dnes uveřejňujeme první část odpovědí na naši anketu, při níž jsme pozoruhodným osobnostem kolem zeměkoule, které by mohly vědět, položili následující dvě otázky:

1/ Jak bude vypadat Československo po roce 2000 /bude-li ještě nějaké Československo/?

2/ Jak bude vypadat čs. exil v západních zemích /bude-li ještě nějaký exil a budou-li ještě nějaké západní země?

Odpovědi zařazujeme v pořadí, jak nám došly do redakce.

Ota ULČ, spisovatel, New York, /USA/

Méně času potrvá do začátku nového tisíciletí, než už proběhlo od příjezdu tanků a začátku normalizace. Velmi předpokládám, že Československo bude existovat. Vypadat bude asi takto: V čele strany a státu generace narozená kolem Vítězného února, funkcionáři typu hlavního SSM soudruha Jenerála, oddaného podřízeného sovětských maršálů. Poněkud, ale jen nepříliš zlepšená hospodářská situace, s bytovým problémem stále nevyřešeným. Méně totalitních tlaků, ale též žalostně málo bažení po svobodném demokratickém životním stylu, na jaký jsme si my zvykli tady venku. Ona společenská smlouva /strana vládne a zas tak příliš občana neotravuje, ba dovoluje mu šidit, pokud se nemíní do vládnutí plést/ setrvá na stále železobetonovějších základech. Největší tedy rána na duši, mentalitě národa - sobectví, nezodpovědnost, občanská nedospělost, ba nepřipravenost: důkazy tohoto úpadku se k nám budou na Západ nadále trousit a občasnými novými uprchlíky.

Exil bude setrvávat, s nevyhnutelnou integrací a asimilací. Naše publikační činnost bude slábnout, churavět, ale úplně nevymizí.

Západní země: jistěže přetrvají, ale v jaké formě a s jakým obsahem? Předpokládám další finlandizaci Evropy. Zvýšený sovětský expanzivní tlak na dvě oblasti fundamentálního významu /olej na Středním Východě, minerály v Jižní Africe/. Americký Kongres se do r. 2000 nepoučí, doma hodně problémů s emigrací z jihu. Ne tedy Russians, ale Mexicans are coming. Ruský příchod nikoliv přímý.

Rád bych předpokládal úspěch gorbačovství, co by vedl k normalizaci SSSR v pravém slova smyslu: odhodit ideologický balast, zarputilé mesiášské ambice spasit a zkrátit celý svět, a místo globálních zálsků se konečně starat o blaho lidí doma.

Ale ne tak optimistickou prognózu si přeče jen teď na jaře 1987 netroufám.

Vladimír ŠKUTINA, spisovatel, Curych /Švýcarsko/

1/ Jako v roce 1987. Akorát že bude méně lesů a víc otrávených lidí. Míň humoristů a víc diváků západoevropské televize. Míň fanoušků Karla Gotta a víc AIDS. A místo Husáka a Biláka víc jiných blbů,

2/ Čs. exil bude mít 734 neúřadujících prezidentů budoucí ČSR /z toho 733 v.v. a dr. Botase h.c./ a jen 41 exulantů. Žádné exilové nakladatelství a časopis, ale zato 1367 univerzitních profesorů, přednášejících anglicky o významu kroužkování a pro chodské nářečí. A pak dva kluby, scházejí se pětkrát ročně na mezinárodní konferenci na téma "Kdo zavinil Bílou horu".

1/ Nejsem Marion, která se zavázanýma očima hádala kdysi v pražských ulicích obsah kabelek kolemjdoucích paniček, ani Sibyla či Libuše, abych viděl města, jejichž sláva hvězd se bude dotýkat. Třináct let do konce tisíciletí není dlouhá doba, ale při rychlosti dnešních převratných změn a rychlém sledu událostí těžko dělat i sebekrátkodobějšího proroka. Zejména, jde-li o tak malinký kousíček naší planety, jako je Československo. Učili jsme se kdysi, že všechno se vším souvisí a tudíž i osud malého Československa souvisí se vším děním kolem. A tam je taky nutno hledat odpověď, jak bude vypadat kolem roku 2000: se zničenými lesy jeho kdysi krásné přírody a po Černo- bylu se stálým strachem, zda některou z jeho elektráren nestihne jednou stejný osud. Pak by Československo v roce 2000 už nemuselo vypadat nijak. Ač sám na smetišti dějin, jsem optimista a věřím v zářné zítřky, i když se přitom nemohu opřít o nic jiného než o své - nerealistické - tužby. Snad do té doby zvitězí na celém světě rozum a alespoň naše děti budou moci svobodně dýchat a jednat, ať žijí kdekoli.

2/ Na druhou otázku už se svým optimismem nevystačím, ale zde je třináct let zase příliš krátká doba, než aby se toho mohlo mnoho změnit. Protože budou žít z velké části ještě titíž lidé jako dnes, lze předvídat, že exil bude v roce 2000 ještě stejně rozhádaný a vůči jinak smýšlejícím netolerantní. Přidáme-li ovšem ještě 10 - 20 roků, nebudeme už se s touto otázkou muset zabývat asi vůbec. Staří vymřou a mladí budou všude natolik integrováni, asimilováni, že soudě podle nynějšího úbytku abonentů a čtenářů exilové literatury a tisku /snad se toto konstatování netýká Austrálie, nevím/ nebude už pomalu kdo by v západních zemích česky četl či psal, natož aby vykonával jakoukoli činnost. A tak, nedojde-li v mezidobí k nějaké nové velké exilové vlně, budou obyvatelé západních zemí maximálně říkat o nějakém slavném svém krajanovi: you know, this man - or woman - was actually of Czech origin. Generations ago, of course... Neboť za Čecha se vydávající "krajan" bude v Austrálii asi mnohem vzácnější než dnes Aboridžinec nebo v Americe obyvatel indiánské rezervace.

Josef ŠKVOŘECKÝ, spisovatel, Toronto /Kanada/

Já nevím. Nejsem prorok.

Pokračování na další straně

Gipsy Baron

433 CHURCH ST.,
RICHMOND, 3121.
Tel.: /03/ 429-5266

Obědy - úterý až pátek
Večeře - úterý až sobota

Výborný vlastní orchestr a zajímavý jídelníček,
na němž najdete i česká jídla!

Zvláštní salónek připraven pro svatební hostiny
a jiné slavnostní příležitosti!

Vašimi pozornými hostiteli budou Eda a Věra Zlatých

Licensed Restaurant
Air Conditioned
(PHELAN PA)

František VAŇA, dlouholetý vydavatel Hlasu domova,
Melbourne /Austrálie/

Tuzex

ČESKOSLOVENSKO 2000? Otázka by měla spíše znít, co bude s Evropou, se světem na rozhraní tisíciletí. Ani vývoj ani bouře přece nevytvoří uprostřed starého světadilu ostrov s trvanlivějšími základy a s lidmi, kteří by na něm uměli žít. Čtrnáct let je konečně jen krátká doba. Přikláním se k názoru optimistů, že Československo a spol. mohou pro tu dobu očekávat nebo doufat v "mírný pokrok v mezích /sovětských/zákonů". Pro vzdálenější pohled na svět po roce 2000 - ať už na přízemní pohled, třebaš na vliv pozdější Číny na celosvětové události, nebo pohled ke hvězdám - technický i politický význam události ve vesmíru pro naši zeměkouli - na to jsem příliš krátkozraký.

A československý politický exil v roce 2000? Ó, ano! Snad bude mít demokratický svět i nadále větší zájem o jeho existenci než má většina našich "taky politických uprchlíků" dnes.

Jaroslav ŠKARVADA, tit. biskup litomyšský, Vatikán

Jako zahrada po kruté zimě. Když se počítají zmrzlé stromy a s nadějí pozoruje rašení, život, který se znovu probouzí. Zmrzlé stromy - to budou staří mohykáni, zkornatění v marxismu anebo zahledění do západního konzumu, který nikdy neměli možnost sami zakusit. Rašení - to bude hledání mladých, kteří na troskách zplundrované přírody a zkorumpovaných ideálů budou hledat hodnoty, pro něž má cenu žít: smysl lidské existence, základ mravnosti, nové vztahy mezi lidmi, demokracie. A tudy i náboženství, křesťanství, kořeny národní a evropské identity a kultury. Zřejmě se uzavře dějinná epocha ateistického humanismu, který skončil v slepé uličce, a otevře se nová perspektiva. Kam povede? Na to bude odpovídat další generace v nějaké jiné anketě.

2/ Západní země jistě budou, čtyři světové směry bude nutné zachovat pro orientaci letecké dopravy. Kdo v těch západních zemích bude bydlet, je už jiná otázka. Bude ještě možné Turky, mluvící Goethovou řečí, nazývat Němci? Anebo muslimy, uctívající Allaha v bruselešské mešitě. Belgičany? V tomto koktajlu ras a národů, z velké části asijských, které budou obyvateli dnešního Západu, se bude pohybovat i zbytek čs. exulantů. Navzájem si budou říkat "pane předsedo" /nic ve zlém, i já jsem předseda - předseda Střediska Velehrad/, budou kout světoborné plány, a i když už bude zase možné se do Československa volně vrátit, zůstanou v exilu, protože doma se situace vyvine jinak, než si představovali. V telefonních seznámeních se budou vyskytovat i česká jména, jejich okleštění o háčky však bude dokazovat, že už nepatří Čechům. Dojmy těch, kteří se z dnešního exilu do osvobozené vlasti vrátí, si vypovíme nejlépe přímo na místě. Na shledanou!

Tomáš NOVOTNÝ, novinář, Brisbane /Austrálie/

1/ Jestli se toho dožiju, bude mi v roce 2003 padesát. Domnívám se, že Československo bude v té době stále

HOSI, MĚL BYCH TADY ČESNEK PO PETI PADESÁTI.

existovat, oslavy desátého výročí obnovení své samostatnosti bude mít zdárně za sebou a my - poučení příkladem vlastních otců a dědů, kteří vždy přesně věděli, co by se bývalo mělo udělat, ale nikdy to neudělali - se je snad budeme snažit spravovat s mnohem menší "absolutní" moudrostí, zato však s mnohem silnějším vztahem k přítomnosti a budoucnosti. Z minulosti je dobré brát si ponaučení, ale přitom je třeba mít neustále na paměti, že i ta sebebohatší a sebeúchvatnější minulost vždy zůstane pouhou minulostí, z níž nelze nikdy vytvořit program ani národní ani státní, ani politický ani kulturní.

2/ Západní země budou po roce 2000 podle mého existovat rovněž, stejně jako západní kultura či civilizace, čs. exil v nich ani v žádných jiných zemích /ty, kteří se na penzi uchýlí do jihoamerických pralesů, za exulanty nepočítám, protože je nepočítám ani za Českoslováky/ však nikoli, což vlastně vykládá z mé odpovědi na první otázku. Trvale ve světě budou jen ti, kteří se z Československa vystěhují z vlastní svobodné vůle /nebo se tam z vlastní svobodné vůle nevrátí/, přičemž jejich důvody budou rozličné, ale především vyložené osobní a pro nás tudy - pokud se během pár let z osobních důvodů z Československa nevystěhuje třetina všeho obyvatelstva, což se, myslím si, nestane - nepříliš zajímavé.

Ota FILIP, spisovatel, Mnichov /Německo/

S otázkami jste se v mém případě obrátil na špatnou adresu: nejsem astrolog ani věstec, ba dokonce nevěřím ani na horoskopy. Jaké bude Československo v roce 2000 a po něm? Odpověď je jednoduchá: bude mít to a bude tím, co si teď vysluhuje. Československo na tom bude doma i ve světě hůře než třeba Poláci a Maďari. A jak to bude s čs. exilem za necelých dvacet let? Z exilu zbude asi jen odrůda exilového folklóru: pár českých hospod /Zlatá Praha, U Švejka atd./, tu a tam krajanský bál, naši potomci mluvící /jestliže vůbec!/ už jen lánanou češtinou a pár dotěrných sentimentálních veteránů, kteří si budou dokola vykládat o svém hrdinství v trapně prohraných šarvátkách s dějinami v roce 1938, 1945, 1948 a 1968. A jaké budou západní demokracie? Pravděpodobně stejně jako dnes: nejdůležitější, rozhádané, budou se potácet z jedné krize do druhé, ale zůstanou přitom pořád ještě vitální.

RIA'S HAIRDRESSING

★★★★★

Dámské a pánské kadernické služby s dobrou radou, s bohatými zkušenostmi z kadernických sůtaží Vám s ochotou poskytné

MARIKA, 16 Ormond Rd., Elwood, Vic. 3184

Tel /03/ 531-5344

Petr MAŘAN

Na N. Zéland s prutem

Rybařil jsem na Novém Zélandu před čtyřmi roky, ale jen na Jižním ostrově. Tentokrát jsem se spolu se dvěma přáteli, Valentínem a Ivanem, vypravil na Severní ostrov.

Nádherná zelen! A to prý tu mají největší sucha od roku 1952! Ovšem jako rybářům nám okolí Rotoruy připraveno zkrájí značné zklamání - bez lodě nemáš větší šanci. Přístupná místa na jezerech jsou většinou soukromé pozemky, dokonce celé jezero Tikitapu patří jednomu člověku. U jezera Okareka jsme s vozem zapadli do bahna: větve, kusy dřeva, něco potu - a byli jsme zase venku. I když nám Okareka nabídlo několik menších pstruhů, vzdali jsme se a vyrazili směrem na Taupo.

Při zastávce u gejzíru Lady Knox jsme objevili zajímavou skupinku lidí: francouzskou výpravu z lodi Calypso. J. Costeau s nimi bohužel nebyl; ale i tak jsme jim poděkovali za krásné dokumentární filmy, které natáčejí. Tentokrát se zaměřili na jezera a vulkanickou činnost v okolí. Sopka Tarawera si před sto lety připsala na vrub 153 lidských životů! Všude tu něco kouří a bublá, bahnitá vřídla jsou horká, také je to cítit. Samotný gejzír Lady Knox se nechá uměle vydráždit, když do něj hodíte pytlík mýdla - za pár okamžiků už chrlí páru do výšky 25 metrů.

Když nocujeme na krásné říčce Hinemajiaia, ještě netuším, jaká mne čeká pohroma. Chlapci šli na malé jezírko a vyplatilo se jim to: přinesli 10 krásných duháčů. Já vyrazil s muškařským prutem proti proudu řeky. Nebylo moc vody, a tak jsem jsem občas zatajil dech, když kolem projel nějaký pěkný kus. Rybář, kterého potkám, mi bez nadšení říká, že právě ztratil úlovek asi 5 kilo... Konečně jsem u obrovské tůně: jen se moucha dotkne hladiny, už je na tom! Odhaduji aspoň deset kilo, k neuvěření! Jsem nervózní, naskakuje mi husí kůže, asi po dvaceti minutách se dostavuje vyčerpání. Chci ho dostat blíž a podebrat. Ale podebrání se mu zřejmě nezamlouval - zbral tak prudce, že mi zlomil prut. Skočil jsem po zbávajícím pahýlu, natočil vlasce na prsty, abych mohl macka přitáhnout. Ale ve vzdálenosti asi pěti metrů zbral znovu a všechno urval... Ani jsem ten večer nemohl spát. Ráno se na říčku vydal Valentín. Nepřišel s prázdnou: přinesl asi dvouapůlkilový kus.

Taupo: jezero má 650 čtverečních kilometrů, malé moře. Zastavili jsme se na Tongariro River, o které tak krásně psal Zane Grey a jejíž tok svou mohutností předčí očekávání. Na Silvestra 1986 táboříme na břehu jezera Otamangakau. Slavíme, pstruhy v alobalu pečeme přímo na ohni. Jezero je prý nejlépe zásobené na celém ostrově, taky je to vidět: kruhy na hladině všude kolem. Světlo přilákalo vekou mýru - skočím po ní a už se houpe na hladině na háčku. A ještě před půlnocí šplách, šplách, šplách. A tak jsem ještě ve starém roce musel do vody; ale měl jsem kilového duháče. Nový rok nás pak odměnil pohledem na zasněžené vrcholky sopek Tongariro a Rotapunga; i když z vrcholu stoupá dým, všude dole je zsať a nádherná smaragdová zelen.

Projedem přístavním městečkem Wanganui a kvůli horku zastavíme v Patea. Vlny skoro dvoumetrové, černá pláž zrovna neláká - nicméně příjemné ochlazení. U Hawera

je nová přehrada a slyšíme radu, ať to tam zkusíme. Moji kamarádi zmizí v záhybu řeky a kde se vzal, tu se vzal - mám na krku porybného! Ve skrytu duše pochybyji, zda naše rybářské lístky platí i tady... Klika, platí. Jinak by nás to prý stálo 600 dolarů. A tak jsem s čistým svědomím chytil pěkného duháče, který se skrýval za ponořenou kládou. Ale ráno musíme kapitulovat, malé černé mušky /sandflies/ jsou horší než komáři. Ryb máme dost, pouštíme chyceného úhoře a hurá na Mt. Egmont.

Už zdálky fantastický dojem. Hora se tak trochu podobá japonské Fudžijámě. Vrchol 2518 metrů nad mořem, svítící sněhem, dole zase zelen a zelen, pasoucí se dobytek, ráj pro fotografa. Vyšlápl jsem až k lyžařské chatě, pak po dalších třech hodinách až na sněh. Dva Holanďané se kloužají po ledovci, přidám se k nim. Nezapomenutelný výhled na moře! Další parta se prý šplhá až nahoru; nechci ale kamarády dole tak dlouho čekat.

Zpátky do hor kole řeky Mangaotaki. Valentín ráno zkusí štěstí a je z toho další večere, čtyři krásní duháči. Ivan coby šéfkuchař naštěstí umí improvizovat: bez jeho talentu by nám pstruzi už dávno lezli krkem.

Waitomo Caves a "glowworms", světová rarita číslo 8. Opravdový div: na lodi tiše proplováme jeskyní a nad hlavou cosi jako obloha ozařená nekonečným množstvím jasných hvězd. Světélkující larvy mušek na sebe lákají hmyz. Vyrusíme-li je z klidu, zhasínají.

Řeka Wihou, kterou jsme objevili na mapě, nás nezklamala: tolik pstruhů jsme zatím ještě nikde neviděli. Čistá ledová voda protéká skrz pastviny, mistry zarostlá velkými trsy vodních rostlin. A za třpytkou se někdy žene i pět pstruhů najednou! Menší házíme zpátky, takže si nikdo z nás dlouho nezachytá. V dolním toku další báječné říčky Waimakariri je taky spousta pstruhů, ale my radši pokračujeme nahoru proti proudu. Farmářům nevadí, jsou ochotní: jde jim jen o to, abychom kvůli dobytku za sebou nezapomněla zavřít brány.

Táboříme na vysokém břehu řeky. Tok se rozdvíjí do tvaru obrovské podkovy. Připomíná mi to doby, kdy jsem tábořil v Jetřichovicích u Toušeně, právě tam jsem chytil své první duháče... Dcera jednoho farmáře půjčuje Ivanovi koně, s nčím takovým jsme ani nepočítali. Ráno pak se s Valentínem vydáváme každý na jiné rameno řeky. Asi po kilometru mám záběr - a nic. Hodím mu to znovu a modlím se, abych ho zase neztratil. Vyjde to, má přes dvě kila. O něco výš mám druhého, oba samci s tlamou ohnutou pěkně nahoru. Bude znovu papinka, jak každý večer poznamenává Valentín: mají krásné oranžové maso, skoro jako lososi. Příroda dál vypadá netknutě a silně pochybuji, že tu v posledním

Pokračování na další straně

STĚHOVÁNÍ!

Lekáte se toho slova? Nemí důvod! My víme, jak na to, máme bohaté zkušenosti a ideální skříňový čtyřtunový automobil!

LEVNĚ - RYCHLE - SPOLEHLIVĚ - BEZPEČNĚ - CO NEPŮVÍ

Z Melbourne Vás odstěhujeme třeba až do Sydney či Adelaidy!

VOLEJTE MIRKA CÍHELKU - TEL. /03/ 848-6980

ZAJÍMÁTE SE O KOSMETIKU? ★ ★
HLEDÁTE MOŽNOST PŘIVYDĚLAT SI VE VOLNÉM ČASE?
Zavolejte na číslo /03/ 531-9217

roce vůbec někdo byl. Valentin dalšího pstruha z druhého ramene mezitím už stačil dát do lednice. Část úlovku tedy dáváme farmářce, která se moc diví, že jsou tam takové kusy. A ještě před setměním se stačíme setkat s lovcem posumů, který každý večer po kopcích klade jed s anýzovým kořením; ráno posumy posbírá, stáhne, za kůži má 6 dolarů. Moc to není. Tedy v sezóně prý stíhá ovce. Když tohle nádherné místo opouštíme, krouží nad řekou náš přítel jestřáb a loví zajíce.

Přístup k řece Oraka je soukromý. Ale pro farmáře Davida jsme vítanými hosty. Farma nepříliš velká - 200 akrů - zato bohatá. Jsou zde jeleni - a západní Němci jsou ochotni platit až 2400 dolarů za jednoho! Farmář má jelenů celkem asi 600, kromě toho koně, největší majetek ale představují angorské kozy, které se cení deset až čtrnáct tisíc dolarů za kus! Na plemeno jsou ještě mnohem dražší, až 80,000 dolarů, jde o co nejlepší mošer. Pan David má koz zatím stovku, chce jich ale mít tisíc. Syn majitele jede na terénním motocyklu střílet zajíce, včera prý ulovil kus dlouhý 91 centimetrů. A na farmě zrovna pořázejí koně, jehož maso dají prasnici, má 16 letat.

Valentin se vrací z průzkumu a hlásí spousty menších pstruhů. Ráno se s Ivanem tedy plíže proti proudu: ve velké tůni Ivan dostane vůdce skupiny asi deseti kusů, má 3 kila a 59 centimetrů. Mám snad větší radost než on. Pak mám já záběr - ale pustil se. Vidím ho potom v místě, kam nemohu nahodit; spouštím tedy třípytky proudem dolů, prudce táhnu, chytíl se! Má taky 3 kila, ale je kratší, 55 cm, tedy tloušťk. Valentin sice tvrdí, že už rybařit nechce, ale když vidí naše úlovky, je šokován a další více než 4 hodiny ho pak nevidíme.

Balíme nadobro a jsme spokojeni. Při čísle 60 jsme pstruhy už přestali počítat. Vzpomínáme na Američana, který na Taupo měl k dispozici loď a letadlo, za týden nechytil ale vůbec nic! Valentin se vrací se šesti kusy, dáváme převážnou část úlovku farmářově ženě, je ráda, přijede návštěva ze Skotska určitě se budou divit rozměrům ryb!

Vracíme do Aucklandu. V Glenfieldu se zastavuji u Johna, pěstitele orchidejí, to je moje životní záliba. Má sedm skleníků a 30,000 exemplářů; kupuji tedy to, co mi chybí.
Tedy zpátky domů se 2000 kilometry po Zélandu za sebou: zážitků a vzpomínek tolik, že se to vlastně všechno nedá napsat. Bezvadná rybářská dovolená, která stála za to.

U sovětské automobily VAZ - "Žiguli" - je prý v Československu mnohem větší zájem, než jaký jsou prodejny Mototechny schopny pokrýt. Se svými zážitky se pražským novinám svěřil jeden čtenář: podle jeho zkušenosti je před prodejnou nutno čekat ve dne v noci

Problémy s automobílem?

Z. R. AUTOMOTIVE SERVICES *

jsou zde proto, aby Vám pomohly s mechanickými opravami všeho druhu!

Chtějte mluvit s panem Millerem a dohodovíte se
česky nebo slovensky, což oceníte zejména, pokud
ste v Austrálii krátce a ještě Vás zlobí an-
gliština...

913 Mt. Alexander Rd., Essendon, Vic. 3040
Telefon /03/ 379-2818

několik dnů v naději, že Mototechna snad začne brát záznamy. Když on sám jednoho dne dorazil kolem půlnoci, byl až 428. v řadě. Lidé čekali přesto, že se něco proslýchalo jen o maximální dodávce 150 aut. Přitom ve frontě se údajně vyskytují často stejné tváře - ti podnikavější, po nichž se v zaměstnání nikdo neshání, licenční fiaty, vyráběné v SSSR, pak na černém trhu prodávají s deseti tisícovým ziskem.

+++ MUDr. Marcel Pfeleger, spolupracovník Panorámy, s úspěchem složil obtížné nostrifikační zkoušky a kvalifikoval se k vykonávání lékařské praxe v Austrálii. Dr. Pfeleger v polovině května odjíždí na Papuu Novou Guineu, kde bude na ostrově Bouganville působit v místní nemocnici.

*** Jak nás informoval chovatel Hynek Stehlik, do Austrálie bude zanedlouho dovezen německý ovek ČIRO z KKKONOŠŤKÉHO PODLEŠÍ ZVV II., československý vítěz 1986, jehož majiteli jsou P. a L. Pavnicovi z Lipt. Mikuláše. Očekává se, že přispěje k obohacení zdejšího chovu.

+++ V Plzni byla uzavřena dohoda o vytvoření společného čs.-sovětského podniku ŠKODA - URALMAŠ.

[illegible]

Ž Rudého práva

+++ Pražská záchranná služba dostala konečně vrtulník. Bude působit v okruhu 70 km kolem ruzyňského letiště.

+++ Před válkou jen v Praze existovalo 23 !! samostatných výrobců motocyklů. Jedním z nejvýznamnějších zachovaných příkladů dovednosti českých rukou je SATAN, vyrobený r. 1906 firmou Jelínek.

+++ Loni v českých zemích došlo k 211 případům vážného znečištění vod. Za pouhé dva měsíce letošního roku bylo zaznamenáno 66 havárií.

+++ Největší čs. nemocnice má být dokončena v Po-
rubě do roku 2000. Pozoruhodné na ní bude především
to, že v té době od zahájení stavby uplyne už skoro
čtyřicet let.

+++ Devatenáctiletý dělník úmyslně škrtnul zápal-
kou v Tesle Rožnov: škoda 2.5 miliónu korun.

+++ Tatranský národný park bol rozšírený o časť územia Západných Tater o rozlohu 26,000 hektárov.

V příštích letech se připravuje rozsáhlá rekonstrukce pražských mostů. První přijde na řadu Jiráskův most, který byl postaven v letech 1929-33.

+++ Dohodu o vytvoření společné firmy AVEX na výrobu videopřístrojů uzavřeli zástupci čs. Tesly a holandské společnosti Philips. AVEX se sídlem v Bratislavě zahájí produkci roku 1988 s kapacitou 100,000 ročně, která se má zvýšit až na půl milionu.

+++ Při referendu počátkem dubna se švýcarští občané vyslovili pro další zprůšňování podmínek pro přijímání politických uprchlíků. O tom, kdo uprchlíkem je a kdo není, bude nyní rozhodovat odborně méně kvalifikovaná kantonální policie namísto úřadů v hlavním městě. Žadatelé o azyl mohou do země vstoupit jen na zvlášť určených místech, přičemž vláda má právo zakázat vstup uprchlíkům vůbec /dosud to bylo možné jen za války/. Po zamítnutí žádosti o azyl může být žadatel zatčen a deportován do země původu. Pokud jde o Čechy a Slováky, jejich šance na získání švýcarského azylu je nyní minimální a zamítnutí dostávají na běžícím pásu. Nikdo neví, co s nimi bude, až nová úprava vstoupí v platnost v poslední čtvrtině tohoto roku. Ti, kteří již byli - jaké štěstí! - odsouzeni v Československu za "nedovolené opuštění republiky", mohou žádat švýcarské úřady o tzv. internaci - ale v případě, že by v Československu byla vyhlášena amnestie, i jim bude hrozit okamžitá deportace. Naši krajané, kteří přišli nedávno, však nedostanou ani tuto možnost a zřejmě budou muset velmi brzy ze Švýcarska pryč. Jak vše bude vypadat v praxi? Už v roce 1985 Švýcarsko deportovalo do Československa E. Kocuna, když předtím neuspěl se žádostí o azyl. V Československu šel do vězení. Po propuštění se pokusil v zoufalství o nový útek, který se nezdařil. Byl v Bratislavě odsouzen k dalším dvě rokům kriminálu.

+++ Podle průzkumu veřejného mínění /?/, provedeného čs. statistickým úřadem, prý "jen" 9 procent lidí v Československu "připisuje SSSR snahu jednat z pozice síly". Jde o neověřitelný údaj - nicméně i tak skutečnost, že prakticky každý desátý člověk by měl odvahu podivným zaměstnancům státní moci naplnit říci, co si myslí, si zaslouží pozornosti.

+++ Jak umřel první astronaut světa Gagarin? Okolnosti jeho smrti nebyly nikdy přesvědčivě objasněny. Až nyní moskevská Pravda přinesla obsáhlý materiál, jehož spoluautorem je astronaut Leonov, který se v duchu "glasnosti" snaží zlikvidovat existující fámy /po 18 letech!/. Co tedy tvrdí Pravda: Gagarin spolu s instruktorem Serjoginem startoval 27. března 1968 ke krátkému cvičnému letu na stroji MIG 15. Po splnění úkolu dostal povolení k návratu na letiště, které rádiově potvrdil - a vzápětí letoun nevysvětlitelně havaroval. Gagarin byl v perfektní kondici a rozbor magnetofonového záznamu vylučuje jakékoliv vzrušení těsně před katastrofou. Je možné, že se letoun krkolomným manévrem pokoušel vyhnout nějaké překážce, mohl se dostat do stopy jiného letadla, mohl se dostat do proudu stoupajícího teplého vzduchu. Žádný z letců neměl v krvi alkohol. Pravda označuje za "hrdinství", že se piloti nezachránili katapultováním /?/. Pro zajímavost podotkneme, že za druhé světové války sovětsí stíhači neměli často vůbec padáky, aby bojovali do poslední chvíle a vyloučila se možnost jejich zabití. Aniž bychom to chtěli dávat do souvislosti, tvrzení Pravdy, že oba piloti prokázali "všechno nejlepší, co je v lidech", jen tím, že se dobrovolně /?/ rozhodli neopustit bezvládný kus plechu, je jistě zvláštní.

+++ Pokaždé, když motorista naplní nádrž palivem, zaplatí v průměru 8 11.20 na daní vládě. Benzinová čerpadla se stala pobočkami daňového úřadu, které vybírají peníze od každého motoristy", říká se mj. v materiálem, zaláných Panorámě opozičním stínovým ministrem pro přistěhovalectví a etnické záležitosti panem A. Cadmanem, M.P. V jiném ze svých sdělení se pan Cadman zabývá návrhy na zavedení kontroverzní ID CARD. "Roste obava," říká, "že ID CARD se stane formou vnitřního pasu. Jenom v zemích jako SSSR musí občané nosit takový průkaz."

+++ Podle sdělení, jež jsme dostali od ministra B. O. Jonese, mezi etnickými komunitami v Austrálii začínají stále víc působit propagatoři podezřelých návodů na rychlé zbohatnutí /"get-rich-quick"/. Zatímco dosud bývaly podobné materiály rozšiřovány výhradně v angličtině, v současnosti byly už zachyceny polské texty a lze předpokládat, že na program přijdou i další jazyky. Podle ministra Jonese lidé v pozadí takových akcí nenabízejí skutečnou možnost výděleku, ale jde jim naopak o to, aby zájemci sami zaplatili v naději, že se jim vše mnohonásobně vrátí. Je zjištěno, že mnozí Australané takto ztratili třeba i 1000 dolarů. Je krajně riskantní posílat někam peníze, nemáte-li možnost si vše přede dluhdy prověřit. Máte-li jakoukoli pochybnost, ochotně vám poradí pracovníci Consumer Affairs Dept. či Trade Practices Commission ve státě, kde žijete.

+++ Zvláštní podpory se nabízejí - jak nás informuje Australia Council - pro přípravu a rozvoj etnických hudebních projektů. Máte-li zájem, pospěšte si - uzávěrka je již 15. května! Pro bližší informace si můžete zavolat česky či slovensky Alexandru Karakostas - šedou na číslo /02/ 923-3351.

+++ Ač jsme na vlastní uši neslyšeli, dozvídáme se, že rozhlasová stanice Hlas Ameriky ve druhé polovině dubna ve svém programu pro Československo informovala o časopisu Panoráma, jeho poslání a naplní.

+++ Používáním méně kvalitního materiálu si skupina pokrývačů pod hlavičkou JZD Týniště nad Orlicí za 5 let přišla na více než 650,000 korun. Jejich šéf Fridolín Zahradník inkasoval u soudu v Hradci Králové 11 let.

+++ Vzdělaně se hovořilo u soudu v Bratislavě, když se na lavici obžalovaných objevili mj. dva inženýři a jeden advokát, stíhaní za spekulaci s devizami. Hlavní obžalovaný ing. F. Rasocha si odnesl 10 let kriminálu a propadnutí majetku.

+++ Za šikanování kolegy, kterého mj. nutili násilím jíst a pít ohromná kvanta potravin a nápojů, vyletěli čtyři studenti z Vysoké školy strojní a textilní v Liberci. Věc měla dohru před soudem, který vynesl nepodmíněné tresty od 7 do 9 měsíců.

+++ Sovětské úřady "experimentálně" povolily několik desítek soukromých taxíků v Rize. Mezi majiteli jsou prý "důchodci, inženýři a dokonce i jeden kolchozník".

+++ Kapitáni obou lodí, kteří loni v Černém moři zorganizovali srážku s následkem 398 mrtvých, byli v Oděse odsouzeni shodně k 15 letům vězení.

SINDLER CONTINENTAL CAKES

PRODÁVÁME VE VELKÉM svatební dorty, dorty k narozeninám, makové, ořechové a tvarohové koláče, jablkové adveny...

84 River St., South Yarra, Vic. 3141
Telefon /03/ 241-7227

Smích se roků nebojí

- Pane Kohoute, znáte tuhle knížku?

"To je Franta Filipovskej. Ten vo mně píše špatně."

- Jmenuje se to "Šest dýmek Františka Filipovského", vydáno v Praze. A opravdu tam o vás nějak hezky nepíše. Nějaké nevyřezané úřady?

"Když jsem odkoupil divadlo od Voskovce a Wericha za 250 tisíc korun, to byl takovejhle stoh peněz, aby mohli ujet před Hitlerem, tak jsem slíbil, že angažuju i všechny herce. A přesto oni sami říkali - Filipovskej, toho neber, dyť je to kapesník, do toho smrkáme. Já ho zaměstnal. On fakt nic neuměl, tenkrát. Teď je dobře, to všechna čest, naučil se..."

- Prý to nešlo bez nahatých slečen.

"To bylo jako všude... Ale u něho se mi zvlášť líbí, když tohle říká: on si totiž jednu z těch slečen vzal. Ale nemyslím, že ty věci tam psal, protože by něco vážného proti mně doopravdy měl. Spíš to tam musel dát, aby tu knihu vydali. Jeden čas jsem byl zrádce a jen zrádce, že jsem utek, i z filmů pro pamětníky, které uváděli, vystříhali moje jméno, to tam bývalo - v hlavní roli, dvojtečka a prázdné flek. Já jim zas zvenku odpovídal, kdo jako že je zrádce a tak podobně."

Jára KOHOUT.

Když byla světová výstava v kanadském Montrealu, na ulici do něho vrazil nějaký člověk, který vzápětí vytřeštil oči a vyjel: Ježíšmarjá, vy jste přece Jára Kohout, já vás nikdy na vlastní oči neviděl, ale znám vás z filmů, co jsme se na nich učili hrát divadlo ve škole... Byl to Miroslav Horníček, který tam zrovna dělal díru do světa s kinoautomatem. A před nedávnem měl říci veřejně, že moc lituje, že nikdy nemohl hrát se třemi velkými komiky: s Vlastou Burianem, Ferencem Futuristou a právě Járou Kohoutem.

"Když mě přišli sbalit pánové od gestapa, řekl jsem jim, že musím dohrát představení, a oni ano, že bez všeho, stoupli si z obou stran jeviště do kulis, čekali a koukali. Měl jsem výstup zrovna s Filipovským, kapsa se mi nadouvala prkenicí s velkým balíkem peněz; chtěl jsem mu ty prachy nějak nenápadně předat, jako že to patří do kusu, tohle máte donést starostovi, a on úpině zezelenal hrůzou, každý věděl o těch gestapácích, zvedl ruce nahoru a ječel né, né, né... Báł se strašně... Já celou válku podporoval Werichovu maminku, sám jsem jí nosil pravidelně peníze na Smíchov, nikdo tam jít nechtěl, a ona říkávala, byli tu zase od gestapa a povídali, jestli Jiříček a Jeníček v té Americe vstoupí do armády, pošlou mě do Terezína, napište jim pane Kohoute, ať se do armády nedávají... K vojákům se nedali, ale já s tím neměl co dělat. Nemohl jsem jim dát vědět... Tehdy, když jsem podle slibu zaměstnal celý soubor Osvobozeného divadla, ať se mi někteří herci vysloveně nehodili, vzal jsem třeba i Honzla, Šmerala a Záhorského. A ti mi řekli rovnou, podívej, my jsme komunisti, když nás pustíš na jeviště, zavřou ti divadlo, tedy my nebudeme dělat vůbec nic, ale platit nás musíš. Žádal jsem Honzla, aby aspoň tajně něco režíroval, ale ani nápad. Taký ti další dva odmítali, cokoli jsem po nich chtěl. A já jim přesto do hospody U Matoušků, kde věčně seděli, pravidelně nosil prachy. Ale ostatní v souboru většinou byli dobrý, třeba takovej Plachta, to byl

AMP

★★★★★

Zdeněk ROBEŠ, konzultant pro největší pojišťovací a investiční společnost v Austrálii

Vám nezávazně poradí a připraví program pro firemní či osobní superannuation, pro převod superannuation na důchodové zabezpečení /ADF-DA/, osobní životní pojištění, investice velkého výběru, dětské programy /investice/, zabezpečení příjmu v případě nemoci nebo úrazu...

... také pojištění obchodu, továrny, domu, osobního majetku, automobilu, cestovní pojištění i pojištění elektroniky.

Telefon /03/ 370 - 2266

přece komunista už před válkou, ale uměl a hrál... Werich mi nikdy nezapomněl, že jsem se staral o jeho maminku. Mluvil o tom ještě krátce před smrtí."

- Co si myslíte o tom, že nakonec podepsal antichartu... To se dalo odmítnout: mezi signatáři sice leckdo je, ale leckdo tam taky chybí. On přece vnitřně nemohl patřit mezi ten druh lidí.

"On byl už tak nemocnej... Když přijel do Ameriky, mohl mluvit, jen když si takhle držel díru v krku... Nejřiv přece podepsal 2000 slov a byl ohromnej. Říkal mi, že za to mu vzali národní umělectví, to byly dvě tisícovky měsíčně, deset let nedostal žádný autor- ský honorář. Ale jakmile podepsal antichartu, hned měl před domem chryslera, se zpětnou platností mu vyplatili hrozný prachy."

- Jedna slečna, která dělávala na národním výboru v Praze 1, mluvila o tom, jaké tam Werich psával soufalé žádosti o podporu, že mu teče do baráku a nemá na opravu střechy. To ještě předtím, než po- depsal ten druhý papír... Nicméně prostý člověk i tehdy stále myslel, že v luxusním baráku na Kampě si bydlí jeden z nejbohatších tvorů v republice.

"No jo. Přišel k tomu baráku svého času velmi výhodně. Pak mu ale chtěli zvýšit poplatky a on říkal, to ne, pánové, to přece nejde, vždyť to nemá záchod. On tam sice nějaký záchod byl, pravda, ale asi dvacet metrů od domu. Werich si k němu nechal postavit takovou rouru, takže tam mohl jít třeba v podvlekačkách, když chtěl."

- Voskovec odešel, Werich zůstal. Neodešel ani Vlasta Burján, ten snad ani nemohl odejít. Jak myslíte, že byste dopadl vy, kdybyste nevolil emigraci?

"Podívejte, oni mi dali na vybranou - buď budu komu- nista nebo nebudu hrát. Třeba Jiřího Sedláčka, bývalého majitele Tyláčku, to je dnešní Divadlo Na Fidlo- vačce, dali jako šatnáře do Varietě, a nebyl sám... Ti lidé brzy umřeli. Já bych taky umřel. A Vlasta Burján dostal 5 roků kriminálu, pak to změnil na dištanc, ale vadnul, já tam nebyl, povídal mi to Mac Frič a li- dé, co se někdy dostali ven."

- O Burjánovi z doby okupace koluje hodně řečí. Často protichůdných.

"To není vůbec pravda, co se o něm tvrdí. Třeba že přinesl prasátka a říkal, že ten největší sviňák je jejich vůdce...nebo že ukazoval, jak mu pes skáče tááááhle vysoko, prý parodoval nacistický pozdrav... Lidi si vymejšleli ostopéro. O mně se taky tvrdilo, že když policajti po mém útěku otevřeli násilím můj byt, našli všechno prázdný, jen uprostřed bylo naka- dino a v tom zapáchnutá sovětská vlajka, tak tohle jsem vám taďy nechal. Zase to nebyla pravda. Dělalí jsme s Burjánem za války nějaké společné kabarety."

- Nedávno uplynulo 25 let od Burjánovy smrti. Pražské noviny si na něho většinou ani nevzpomněly... Nedove- du si představit, že Burjána někdo mohl mít upřímně nerad. Proč tedy najeďnou tolik nenávisť?

"Byl narozen v Liberči, mluvil plyně německy. Hrál C.k. polního maršálka i v německé verzi. Ale nejel ve všem sám. Odsoudili přece i Korbelaře, ten se psával Korbeler, i Zitu Kabátovou, o dalších ani nemluvě... Ale něco kolem Burjána přece jen muse- lo bejt. Jezdívají jsme na zájezdy jeho autem. Vzadu byl kotel na dřevoplyn, ale nikdy to nehořelo. Vždycky měl od ministra Moravce poukázky na benzín. Já měl vlastní auto celou dobu na špalkách. Taký je pravda, že Burján mívál před šatnou malou bustu Hitlera. A on nemohl vykládat, že ji tam nedal on, ale skutečný ředitel divadla. Ale kdekdo ji viděl. Jednou před koncem války přišel Burján za mnou do šatny a povídal: Ty blbouni, voni mě asi voddělaj."

Aktuálním úkolem umění je zabít nudu, stesk a šedi- vost života: činí-li více než to, tím lépe; ale neči- ní-li to vůbec, je špatnou pazourkovou sekerou, kte- ré nás nechrání před obludami, jež nás šírají. Rád bych tedy tvrdil, že světu je skutečně zapotřebí proletářského umění, totiž umění, jež by bylo ži- vým a náruživě hledaným potěšením dlaždiče, přidáva- če, havíře, fabricky a všech ostatních...

Což napsal Karel Čapek.

Jára Kohout byl a je lidovým komikem. I v dobách jeho největší pražské slávy, kdy vlastnil dvě divadla, byli samozřejmě lidé, kteří by nepřekročili jejich práh a kteří pohoršeně zvedali obočí i při pouhé zmínce v konverzaci. Nic to ovšem neměnilo na faktu, že hlediště se obvykle plnila k prasknutí těmi, kteří se chtěli smát - nic víc, ale taky nic méně, a je to málo?

V prosinci mu bude třiaosmdesát.

- Když jste odešel do exilu, nechyběl vám pohled a jeviště do natřískaného sálu?

"Dělal jsem zpočátku pro francouzské vysílání do Československa a pak hlavně dlouhé roky v redakci Svobodné Evropy. No, dělat pro rádio, to je tak tro- chu jako koukat se do zrcadla a přitom tam žádné zrcadlo není. Ono už i dělat film není taková zábava jako dělat divadlo, něco tam říkáte, opakuje- te znovu a znovu a někdy nevíte, vlastně co. To když je na prknech padesátá repríza, herci mají ze všeho opravdový požitek. A ten pohled do hlediště... Zpočátku v Paříži jsem si pronajal sálek Maryša, bývalý bordel, dali jsme tam nějaké stoly, uprchlíci se uvnitř mohli vyspat, dávali jsme jim polívku. Já si tam ověřoval, jak reagují na moje vtipy, které jsem připravoval pro rozhlas. Když něco nezabralo, vyhodil jsem to a vymýšlel jiné anekdoty."

Pokračování na další straně

ZAVÍTEJTE DO PŘÍRODNÍCH SÍRNÝCH LÁZNÍ

SPA BATH V MOREE ★ ★

Ubytování v prostorných a moderních "units" s kuchyněmi za velmi přijatelné ceny nabízí

MOREE SPA MOTOR INN

Cnr. Alice and Gosport Sts., MOREE, N.S.W. 2400
Telefon: /067/ 52-3455

K VAŠIM SLUŽBÁM NICK, VERA A TAISSA KOZNED

- Ani trochu jste všeho nelitoval?

"Já zkrátka vůbec netušil, co budu dělat. Žena plakala, chtěla zpátky. Věděla samozřejmě, proč jsme odešli, ale bylo toho na ni někdy dost. A já měl v dobré paměti, jak mě za Němců v kriminále kopali, tloukli, tohle jsem už nechtěl znovu prožívat... Potom jsem ovšem chtěl do Hollywoodu. Když jsem byl ve Svobodné Evropě dva roky, se vším jsem praštil, koupil si letenku a vyrazil. V New Yorku mě chytil Ferdinand Peroutka a hučel do mne, abych nebláznil. A dobře udělal. Voskovec tam taky chtěl, ale nikdy se mu to nepodařilo. Byl devět měsíců zavřený v internaci pro podezření, že je komunista, on právě proto povídal, já ty paměti pro Škvoreckýho nenapišu, já bych tam musel napsat tu potupu, že jsem byl v base... Já ho viděl často, hodně pil a potom ztěžka říkal: Komunisti sou volové a kapitalisti sou taky volové. To bývaly debaty. Peroutka byl vždycky při mně a než umřel, dal mi krásný psací stroj, na kterým píšu ty své voloviny."

- Měl jste... vlastně máte v Americe jako herec úspěch?

"Hrál jsem v divadlech se světovou hereckou extratřídou, ve filmech jsme měli 11 větších rolí, jinak dalších 50 srabů hroznejch. V Mexiku jsem točil i roli devadesátiletého Hitlera, který přijede udělat svůj pořádek do Jižní Ameriky. Mám už 25 roků výborného agenta, vždycky mi tam říká, strčte sem hlavu každých čtrnáct dnů, ať vidíme, že jste živý... Aspoň desetkrát jsem hrál někoho v kolečkovém křesle, na divadle jsem dvakrát umřel, to víte, stařeček, to se nedá nic dělat. Ale největší kšeft jsou reklamy. Jak jsem v Americe, hned mě někdo pošlou a něco se udělá. Třeba takhle držím kartáček na zuby. Nebo sedím v letištní hale, opuštěnej dědeček, a povídám, to kdybyste letěl se společností X, nebyl bych teď takhle opuštěnej. Teď zrovna jsem točil reklamu na schodišti v ateliéru, celý den jsem chodil nahoru a dolů. Za 300 dolarů na hodinu, tak jsem vydržel... S Voskovcem to bylo jiné. Taky jednou vydělal za jeden měsíc 27 tisíc dolarů, pak ale šest dolarů za dva roky. Půjčil si na cestu do Londýna, ale ani tam si neškrtnul. Viděl jsem všechny hry, ve kterých hrál, ale finančně, suma sumárum, já na tom byl - myslím - lepší."

- Byl Voskovec šťastný člověk?

"Byl nešťastnej, co vím, tak pětadvacet roků... Nebyl na tom vůbec dobře. Měl ženu, ta byla velká komunistka, on byl taky podezřelej, tak je zavřeli, jak jsem říkal, pak pustili, další tři roky hrál malinké role, jeho manželka adoptovala dvě děti, holčičky, a rok nato umřela. Rodiče ty děti nechtěli zpátky, tedy Voskovec obě holky pětadvacet let živil a nechal dobře vystudovat. Jednou hrál v New Yorku nějakou nepatrnou roličku, pozval mne i Peroutku. A Peroutka mi pak venku povídá: Pane Kohoute, vy byste mne pozval, kdybyste hrál něco takového? Ano, já bych vás pozval, řekl jsem, ale on vás zvát nemusel. Já hrával malé roličky, mně to bylo jedno, ale Voskovec se tím trápil. Když dělal sluhu v televizním seriálu, nebyl rád, že dělá sluhu. Ale dostal padesát tisíc, které mu pomohly k domu 60 mil od Los Angeles. Sám jsem tam nebyl, prý ale kolem byla poušť, jen západ slunce byl krásnej. Voskovec vždycky říkal, že herec sedí v klubovce, vedle sebe telefon, jak to jednou cinkne, už po tom skočí, aby neprošvihnul angažmá. Tak to u něj doopravdy bylo, vždycky zvedal sluchátko okamžitě. Ale to já taky... Ke konci věděl, že má rakovinu. Bývalý ředitel Semaforu ho vozil do špitálu na ozařování plic, jednou nemohl, Voskovec jel sám volkswagenem a provoz ho rozzlobil tak, že po návratu na záchod dostal infarkt, vyrazili dveře, brzy pak umřel."

- Kterého povídlečného komika v Československu považujete za nejlepšího?

"Já měl rád Štercla. Hodně mě kopíroval, byl mi nejblíže. Napsal nám do Ameriky, abychom mu poslali 600 dolarů, že za námi moc rád přijede. My mu odpověděli, že mu šest stovek milerádi dáme, ale až v Americe, protože co když ho nepustí. A taky že ho nepustili."

- Přijel někdo doopravdy?

"Ale ano. Třeba tři měsíce u mne bydlel Jiří Šlitr. Znal všechny moje písničky, ohromně hrál na piano, byl postrach všech paniček v okolí. To se chodilo z party na party. Báječný člověk."

- Pane Kohoute, jakou největší chybu může člověk udělat po příchodu do exilu?

"Asi když nechce pracovat."

- A co je největší problém, který musí překonat?

"Být odmrštěn, odkopnut, 'rejected'. To přece tady vůbec nic neznamena. Kolikrát vás odmítnou, tolikrát to musíte zkoušet znova. Třeba je inzerát, že hledají někoho pro roli sedmdesátiletého profesora, ale herci že nesmí být přes čtyřicet. Agent povídá, jdi tam a řekni, že ti je čtyřicet. Oni se mi tam samozřejmě hned podívají do legitimace hereckých odborů a hned vidí, kdy jsem se narodil. Tím je to vyřízeno. Ale já tam musel jít a šel bych tam zase. A běda, kdybyste nešel, pro agenta bych tím byl vyřízený jednou pro vždycky. Už nikdy by mi nic nesehnal. Já byl mockrát odmítnutý. Je to tady styl."

Jezdí hodně, ale říká, že vždy zachovává profesionální přístup, nikdy netratí. Nabízí knihy, videokazety. V Austrálii byl už po šesté.

- Váš dojem ze zdejších lidí?

"Moc srdeční. V Americe se mi stane, že mě pozvou, bavím je, pak mi třeba sami nedají nic na talíř. Ale bez starosti, já se obsloužím. Tady to tak není. Trochu mi to připadá, jako na venkově, ale aby se někdo neurazil, proto, myslím v tom nejlepším slova smyslu. Asi jako když přijeli herci do Kolína - taky si je hýčkali a nechtěli je pustit."

- Přijedete zase?

"A proč ne?"

S Járou Kohoutem mluvil Jiří Hodač.

JAK POZNAT, ŽE STÁRNETE?

Jára KOHOUT vyhotovil dlouhý seznam klinických příznaků a předal jej Panoramě. Abychom čtenáře příliš nevydělali, vybíráme pouze některé:

Když vám lidi říkají: "Vy dobře vypadáte... Co je vám?"

Když vás všechno bolí a co nebolí, nefunguje. Když nevíte, jak nosit pásek; jestli nad břichem nebo pod břichem.

Když se cítíte jako po flámu a nikde jste nebyl.

Když se udyháte, hrajete-li šachy či vytážíte-li telefonní číslo.

Když kohoutek s kapající vodou způsobuje nutkání kamsi se odebrat.

Když víte na všechno odpověď a nikdo se vás přitom na nic neptá.

Když zhasínáte světlo ze šetrnosti a nikoli kvůli romantice.

Když potřebujete brýle, abyste našel své brýle.

Když vám lidi začnou říkat, jako říkájí mně: "Pane, víte, že vypadáte jako Jára Kohout....? Budiž mu země lehká!"

Začátkem března býval a je dodnes v Československu slaven tzv. Mezinárodní den žen. Musím přiznat, že jsem nikdy nechápal, proč se oslavují a v závodech a podnicích obdarovávají třeba 18letá děvčata jen proto, že se narodila jako /budoucí/ ženy.

jednou přišel DOPIS Z VÍDNĚ

MALÁ ZAMYŠLENÍ JINDŘICHA LIONA Z RAKOUSKA

Jinak to bývalo kdysi s květnovým Dnem matek, který se dodnes slaví v západních zemích. V ten den děti kytičkou či dárkem děkují matkám za jejich péči, starostlivost a oběti, jež jim po léta přinášejí. Ale proč ty květiny každé ženě bez rozdílu, i takovým, které si je ničím nezasloužily?

Ne, že bych ženám tu kytičku záviděl. Naopak. Vím, že by bez nich - totiž bez těch žen - byl život chudší, jednotvárnější. Ba že by bez nich vlastně neexistoval vůbec. Nepovažují pouze skutečnost, že se někdo narodil jako žena, za zvláštní.

Rádk se často, že mezi muži a ženami je jen nepatrný rozdíl. Ale tento názor podle mne neodpovídá skutečnosti. Vezměte si jen rozdílnou mentalitu. Muž žárí na své předchůdce, ženy na své následnice. Muži chtějí být první ženinou láskou, ženy poslední láskou mužovou. Píše-li muž své memoáry, chce se ospravedlnit. Píše-li je žena, chce se mstít. Cítíte ty jemné rozdíly? Ždáná žena nemiluje šaty, které jiná žena odložila. U mužů není tak vybíravá. Poněvadž prý při výběru mužů - tak tvrdí - rozhoduje u nich láska, to boogie woogie našich hormonů, kterým ženy lákají čápy do hnízda.

V. DONÁT

Daleká cesta má!

*Je pozdní večer - první máj -
večerní máj - je lásky čas;
hrdliččin zve ku lásce hlas.*

Před mnoha lety, ještě v Československu, jsem dostal od známého grafika dřevoryt zobrazující v silných černobílých plochách asketickou tvář. Výtvarník pod portrét napsal: Karel Hynek Mácha. Mé děti tato tvář poněkud děsila a moje žena tvrdila, že jde o Rasputina. Obraz s námi sdílel dobré i zlé do té doby, než jsme se rozhodli, že jej a vše ostatní opustíme pravděpodobně navždy. Lásku k Máchovi mi ovšem nemohl vyrvat nikdo, ani policejní režim. Máj nás provázel i do exilu:

*Večerní jako máj ve líně pustých skal
na tváři lehký smích, hluboký v srdci žal.*

Černobílému kocourovi, který zneklidňoval celé okolí našeho melbournského domu, jsme říkali Rasputin v bizarní připomínce námi milovaného básníka. Jednu noc zmizel a již jsme ho nikdy nespátřili:

*Slavný mu pohřeb připraven
Ubledlý měsíc umírá
Jitřena brády otvírá
Již je den! Již je den!*

Sartrova družka Simone de Beauvoir kdysi tvrdila, že člověk se ženou nerodí, že je v ženu teprve dotvářen. A kdo ji dotváří? My muži, kteří své ženy nemilujeme méně než naše auta. A pak nám prahají z manželství pod záminkou, že už mají své samoty dost!

F. Saganová jednou řekla: ženská emancipace je umění stát na vlastních nohou a přitom ležet v cizím náručí. Emancipovaná žena, která se považuje za inteligentní, se tohoto práva vzdává. Takto viděno, existovalo by ovšem málo inteligentních žen. Ale tomu tak jistě není. Jen malý důkaz: všimněte si, že žena která má krápné zuby, se musí všemu smát. Žena, která krápné zuby nemá, zůstává vážná. Říká se, že špatnou manželkou je ta, která umí vařit a svému manželovi nevaří. Já tvrdím horší je ta, která vařit neumí a přesto mu vaří. A kdo nepovedené pokrmy těchto žen jí? My muži. Částečně z lásky a částečně z hlada.

Tolik jen několik úvah a humorných :doufám: že takto byly i čtenáři pochopeny/ poznámek k porovnání Dne matek a Mezinárodního dne žen, o jehož opodstatnění - a to už mívám vážně - si dovoluji pochybovat. Alespoň pokud jde o dívky, které se o nic ještě nezasloužily. Což ovšem neznamená, že bych byl proti 18letým děvčatům zaujat. Naopak. Pokud je na ně hezký pohled, nejednou se za nimi v mém obdivu i otočím. Ale přece jen si myslím, že si tu kytičku a vděk zaslouží spíše naše mámy. Ty dříve narozené.

Když se letmo podívají do zrcadla, posílá jim odraz obdivné ruce políbení. Jejich krása nasadila úroky: zralost. Za delší dobu svého jsoucna mohly vykonat - a většina z nich také vykonala - spoustu dobra a záslužných skutků. Proto se domnívám, že květnový Den matek má rozhodně větší oprávněnost než březnový Den žen.

Minulý rok Panoráma připomněla stopadesáté výročí smrti Karla Hynka Máchy krátkou poznámkou, která glosovala i podle mne nešťastně zvolený způsob připomenout velkého básníka. Jedno exilové nakladatelství totiž vydalo k této příležitosti Máchův intimní a osobní de-

Pokračování na další straně

A D V O K Á T

JUDR. MILAN KANTOR

/LL.B., Barrister and Solicitor of the Supreme Court of Victoria/

specializuje se na kupní smlouvy, převody nemovitostí, nájemní smlouvy, zakládání společností a partnersví, na vykonávání dědických nároků a na přípravu testamentů,

všeobecně na případy týkající se nesporných majetkoprávních záležitostí.

Než podepíšete smlouvu, která je obvykle závazná a která může mít i dalekosáhlé nepříznivé následky, p ř í ě t e n a p ř v n í p o r a d u !

500 COLLINS STREET, MELBOURNE, VIC. 3000
TEL.: /03/ 62-6196

To všechno je /a nebo taky není/ Karel Hynek MÁCHA. Jeho podoba - zleva doprava - viděna očima Jana ZRZAVÉHO, Cyrila BOUDY, Josefa ŠÍMY, Mikoláše ALŠE... a konečně svými vlastníma očima /údajný autoportrét/.

ník, který nebyl nikdy psán pro veřejnost. O těchto zápiscích se vždy vědělo, máchovští badatelé k nim měli přístup, z úcty k básníkovi však nebyly publikovány. Dvaadvacetiletý Mácha si zapisoval erotické zkušenosti v kryptogramech a nemínil je nikomu vyjevit. Jakub Arbes Máchovo tajné písmo vyluštil, výsledek ale z úcty k básníkovi nikdy neuveřejnil. Nebylo to /a není/ ani zapotřebí, máchovských dokumentů je archivováno tolik, že rozsah nemá v naší obrozené literární historii obdoby. I bez deníku jsou to doklady, které nás vzrušují, jsme strženi osudem snílka i buřiče, básníka "bičovaného neklidem svého nitra", člověka, který žije svůj život jako mučivý proces vnitřního sváru, jak Mácha charakterizoval F.X. Šalda. Mácha byl romantik prožívající rozpor "srdce a světa". Z Prahy přišel jako 24letý právnický praktikant do Litoměřic, při procházce na kopec Radobyl spatřil požár na městském předměstí, běžel k němu, pomáhal hasit sedět na střeše stodoly a polévaje střechu vodou z podávaných mu kbelíků. Za několik dnů nato, v listopadu 1836 zemřel, spíše ale na cholera než na zápal plic.

Přes početnou památkovou dokumentaci dodnes není vyjasněna Máchova podoba. Portrét, o kterém jsem se zmínil dříve, ukazoval jen imaginární představu grafika, kterému byl Mácha názorově blízký a kterého respektoval jako zakladatele moderního českého básnictví. Má-

chových podobizen, vzniklých z obdobných podnětů, známe celou řadu, jmenuji jen několik autorů - Mikoláše Alše, Jana Zrzavého, Maxe Švabinského, Josefa Šímy, Karla Švabinského, Cyrila Boudy.

Tvrdí se, že Máchu věrně portrétoval Jan Zachariáš Quast /1814 - 1891/, známe jen reprodukci tohoto akvarelu, originál byl půjčen v roce 1942 na výstavu Umělecké besedy v Praze a od té doby je nezvěstný. Quastův synovec žijící v Plzni ale popírá, že to byla podobizna Máchy, zatímco Quastův pravnuček v Praze tvrdí, že jde o Máchu. Takže si vyberte sami.

Některé literární příručky uvádějí, že mladý Mácha seděl modelem malíři Fr. Maškovi pro podobu sv. Jana Křtitele na obraze pro kostel na zámku Valdštýn u Turnova a po Máchově smrti básníkovi přátelé /byl mezi nimi i K. H. Borovský, který se postaral o náhrobek básníkovy hrobu/ požádali malíře Jana Umana o kopii schválenou pak Karlem Sabinou, Máchovým přítelem, a prohlášenou jím za autentickou podobu. Vytvořila se ale zpráva, že Uman se spletl a překreslil hlavu sv. Křtitele v otevřené kapli na prvním nádvoří a nikoliv ve valdštýnském kostele.

Sto let po Máchově smrti byly objeveny dvě kresby hlavy. Někteří se domnívají, že jde o Máchovy autoportréty. Kresby nesou jiné obličejové znaky než podobizny Quasta a Umana. Stojí za zmínku, že Mácha projevoval nadání nejen v písemnictví, ale i v jiných uměních, rok hrál v jakémsi pražském divadle a při svých potulkách Čechami, když si vzal za romantický úkol navštívit všechny hrady v zemi, si zaznamenával nejen popisné citové, ale i vizuální dojmy. Pokud vím, v jednom čs. nakladatelství právě vychází publikace Hrdy spa-

DAŇOVÉ I ÚČETNÍ PORADY ★★★★★★

W. A. GROSSMAN, AASA CPA

Certified Practising Accountant
Registered Tax Agent

2 Hertford Crescent, Wheelers Hill, Vic. 3150

Volejte česky nebo slovensky /Melbourne/
v průběhu dne: /03/ 561-8173
večer /do 9 hod./: /03/ 561-3171

třené, shrnující kolem stopadesáti zachovaných Máchových kreseb v kontextu nejen s jeho básněmi a prózami, ale i s vývojem českého krajinářství.

V poslední době vznikly dva sochařské portréty ak. sochaře Knoblocha, které mají ukazovat pravou Máchovu podobu, jedna hlava je s vousy, druhá ukazuje ohlednou tvář. Když došlo k exhumaci Máchova hrobu v Lito-měřicích v roce 1938 a převezení pozůstatků do Prahy, byla pořízena anatomická a antropologická dokumentace, lebka vyfotografována, změřena. A byl pořízen i její odlitek. Současné technologické vědomosti pak dovolily rekonstrukci podle těchto záznamů a vytvoření anatomicky přesné Máchovy podoby. Potvrdil se také údaj, že Mácha měl zdeformovaný obličej po úrazu, který si přivodil jako chlapec, když spadl z rozhoupavého zvonu ve školní kapli sv. Petra. Máchův obličej byl poznamenán dvěma velkými jizvami - nad pravým obočím obloukem /byla poškozena čelní kost/ a na pravém horním jármu. Nos byl vybočen doleva, takže celá obličejová kostra byla asymetrická.

To zřejmě nevedlo Máchově milence Lori, se kterou měl básník nemanželského syna Ludvíka, a nevedlo to ani nám. Inspirace jeho tvorby se projevuje v téměř všech českých básnických generacích od jeho smrti až do dnešní doby. Po novoromantickém Juliu Žeyerovi byl Mácha učitelem hudebnosti a zvukomalebnosti verše Karlu Hlaváčkově či Otakaru Březinovi. Romantické gesto a společenská revolta se pak silně projevil u Halase, Holana, Hory, Hrubína a dokonce i u Nezvala. Nám tak blízký Seifert nejprve Máchu parodoval /"Na tváři lehký žal, hluboký v srdci smích"/, později se s Máchou identifikuje, zejména ve Venuši Miloské. Ta, ač bezruká, uchopí to, co pomíjí v čase, zachytí nezachytelné. Seifert pak již tento Máchův odkaz neopustil: stesk nad neuchopitelností a nezachytitelností lásky a krásy.

...květen

*h y n a k s t e h l ý k . . .
... záznam osmiletého, co tam byl*

...praha - slunce - obloha - zelení stromů na petříně - šance... všechno se zdá jako vždycky, známé a hřejivé... ale není to jako vždycky... je mi osum a tady vidím lidi z našeho domu ve sklepě... v úkrytu... venku zní střelba a kulky skákej po chodníku... byli tu vlasovci a zatřelili tu bláznivou ženskou... tu, co léta bloudila po šancích v mužských botách se žralokama... německý špión, řekl, jak jí táhli dolů po schodech... to jsem viděl její žraloky naposlady... vzduch jara nasládlý krví lidí, co vidím mrtvé kolem sebe... v ulicích jsou barikády... střílejí do dveří záchodu herra scheibra v našem baráku... co bydlí ve čtvrtém poschodí jako my... zamknul se tam - na hajzlu... ale moc mu to nepomohlo... stejně ho někdo odprásknul - jo - ženská to byla... když ho kopanci nahnali stavět barikády... esesáci prý hnali lidi, říkají ve sklepě... lidi - ženský - děti... před tanky někde ve střešovicích... pořád se někde střílí... marcel - náš klukovský vůdce - zastřelil dvacet dva němců... ale prý střílel i do zajatců, aby udělal číslo... ženou němce jsko ovce ulicemi... přihrbblé, špinavé, zelené... a každý - kdo chce - si do nich střílí... jak do hejna vrabců... jak na pouti ve střelnici... viděl jsem nějaký naše český ženský... dupaly s vysokými podpatky ležícím zraněným němcům rovnou do kšichtu... bylo mi špatně... je květen 1945 - devátého... zejtra - desátého - mám osmé narozeniny... jaro - slunce - bílé mráčky... jsou tady konečně rusové... mají vyhublé koně,

jízdní kola plná rezu... přátelství a usměvaví... a celí blázni po hodinkách... slyšíš je? - dávaj časy! - dávaj časy!... za hodinky ti dají i budíka - /někdy/ koně - kolo - flašku vodky... co pořád pijí... hrajou na harmoniku smutný písničky... zpívají hlubokými hlasy, tancují kozáčka... ale jdou jak vztekli po vlasovcích... střílejí je u zdi šanci... naproti našemu domu... všude tanky, moře tanků... lidi boursali průjezdy skrz barikády... co předtím sami postavili z dlažebních kostek, postelí a tramvají... mrtví plavou ve vltavě a tan nasládlý pach krve, rozkladu... čucháš všude... naše ženský ve sklepe vařej cikorkový kafe... a pečou obrovské buchty s povídlama... chutnej dobře... jenom jedna věc se mi nezdá... z celý tý naší durdíkovy ulice - co bydlím... ze všech těch činžáků... jenom dva český mužský celej ten tejdén opravdu bojovali... šestnáctiletý marcel - vůdce kluků ze šanci... a advokát doktor baxter z vedlejšího domu... ti ostatní mluvili a mluvili... v bezpečí sklepů... no, aspoň jich - v květnu 1945 - v naší ulici... MOC NEPADLO!!

O KNIHÁCH (nových i j.)

Odboráři, učitelé či intelektuálce v Austrálii či kdekoli jinde, kteří koketují třeba jen se salonním komunismem, / docela trapné je mi se zmiňovat o emigrantech jako o jakkoli zreformovaných komunistech, trockistech či maoistech/, by si měli přečíst učebnici či hrůzy a genocidy: Robert Conquest - The Harvest of Sorrow; Hutchinson, 1986, 2 39.95.

Před padesáti lety poskytovala Ukrajina se 40 miliony obyvateli obraz země postižené morovou ránou. Kyjev, Charkov, Oděsa připomínaly koncentrační likvidační tábory. Více než pět milionů vesničanů, čtvrtina venkovského obyvatelstva Ukrajiny, bylo mrtvých. Lidé neměli sílu pohřbit své rodiče, sourozence, děti či sousedy; o mrtvolu se postarali havrani a krasy. Nikdo se již přesně nedozví, kolik Ukrajinců tehdy zahynulo, Chruščov se dal kdysi cynicky slyšet, že "nikdo je nepočítal". V sovětském tisku nenajdete o této masové úmrtnosti ani zmínku, jakýkoli pokus o vyšetřování je zakázán do dneška. Diskuse na toto téma je pokládána za protisovětskou propagandu. Robert Conquest, který o Rusku dosud napsal 13 knih, se domnívá, že na Ukrajině tehdy zahynulo kolem 15 milionů lidí. Mnoho z nich bylo zastřeleno či ubito, většina ale zemřela hladem. Píše, že se stali obětmi monstrozní a hysterické brutality, kterou Stalin sledoval založení komunismu na ukrajinském venkově.

Zachovaly se zápisky, ve kterých vesničané popisují, jak jedli psy, kočky, potkany a koňské výkaly s nadějí, že obsahují zvířetem nestrávené zrno. Kanibalismus nebyl výjimkou.

Conquest není prvním autorem, který zpracoval tematiku hladomoru na Ukrajině v třicátých letech, jeho práce ale soustřeďuje nevidanou dokumentární evidenci a kondenzaci svědeckých výpovědí těch, kteří přežili a dostali se na Západ. Kolektivizace vesnice je nelogická v samé podstatě, úřady nutily zemědělce ke zvyšování produktivity a současně s nimi nakládaly jako s nepřáteli sovětského systému a tím vším se mezi obyvatelstvem zvyšoval odpor a hrůza. První reakcí na zakládání sovětských kolchozů bylo, že drobní zemědělci vybili svá domácí zvířata a zničili úrodu. Revoluční orgány příslušně zakročily hromadnými popravy a deportacemi do koncentráků a dolů. Snad největší lež, kterou Stalin vytroubil, bylo tvrzení, že "zlikvidoval kulaky jako třídu". A to se do dneška

Pokračování na další straně

vlastně neví, jaká je definice kulaka, tato nálepka ale uspokojuje marx-leninskou doktrínu o vykořisťovatelské třídě, i když v této formě vlastně nikdy neexistovala.

Na Ukrajině třída bohatých sedláků byla neznámá. Tato oblast dříve zásobovala celé Rusko pšenicí jen proto, že byla obdělávána úspěšnými malozemědělci, kteří měli v majetku průměrně kolem desíti hektarů půdy, dvě-ří krávy, pár koní a několik prasat, a pak vždy rodina byla průměrně sedmičlenná, takže pouze jedno procento "kulaků" zaměstnávalo více než jednoho námezdního zemědělského dělníka. A od těchto lidí Stalin vyzadoval zrniny, které neexistovaly. Poslal do vesnic vojsko zkonfiskovat uskladněnou úrodu a obyvatelstvu byl odepřen přístup k potravinám, pokud kvóty nebyly splněny. Aby zabránil pomoci z jiných sovětských republik či odjinud uzavřel hermeticky hranice Ukrajiny. Stalin pak v roce 1932 dovršil tuto tragédii tím, že zlikvidoval i ukrajinskou inteligenci a zničil tak kulturní, vědecký, výchovný, akademický a náboženský život Ukrajiny.

Ti, kteří sympatizují s komunistickou ideologií, by si měli přečíst stránky Conquestovy knihy, na kterých popisuje, jak Ukrajinci, děti, mladí lidé, starci a stařeny, když byli transportováni na Sibiř, při zastávkách v městech se po ulicích plazili po čtyřech, zesláblí, chodit, a prosili o trochu jídla. Byli ale zcela ignorováni těmi, kteří nechtěli nebo neměli vidět. Ti, kteří pomohli, byli uvězněni. Ukrajina patřila k nejúrodnějším oblastem světa, dnes sovětské zemědělství přes všechny Mičuriny, Lysenky a geniální metody předradliček či napařování vemen je neschopno splnit nejen plánované úkoly, ale zejména uživit obyvatele SSSR. V produktivitě pokulhává i za Čínou či Indií.

"Harvest of Sorrow" bylo již filmově zpracováno v televizní sérii připravené v USA. Tam jej několik televizních stanic odmítlo promítat, australsko-ukrajinská společnost se opětovně dotazovala ABC a SBS, zda se uvažuje o uvedení seriálu v Austrálii. Kdyby šlo o filmovou reportáž z Jižní Afriky nebo Nikaraguy, odpověď by nebyla tak rozpačitě odkládána: zpráva z poloviny dubna ale říká, že seriál se bude na stanici ABC promítat během krátké doby vždy v úterý večer.

Zcela náhodou jsem narazil na smutnou historickou informaci, která nás zavádí do českých zemí ve středověku a napoví nám, že paralelní kultura tam není novinkou o více než šest set let později. Koncem 12. století se Francouz jménem Valdes, alias Petr Waldo, stal nejznámějším heretikem tehdejší Evropy. Byl bohatým obchodníkem. Znechucen bohatstvím měšťanstva, státu, kněžského stavu a ř. k. církve zřekl se svého majetku a v touze následovat Krista se stal putujícím kazatelem hlásajícím chudobu a spasení. Jeho následovníci, tak jako Waldo, neměli žádný majetek či stále bydlíště, bosí a jednoduše oblečení po vzoru apoštolů se stali trnem v oku Vatikánu, papež Lucius III. v roce 1184 prohlásil všechny Waldensiány za kacíře. Jejich náboženský radikalismus a fanatismus tím jen zvýšil, odmítali věřit v očištěc či skládat přísahu na světských soudech. Mnoho se o těchto lidech nevědělo, až v roce 1979 objevil mnichovský historik A. Patschovsky šest pergamenových zápisů o inkvizičních zasedáních soudců Waldensiánů. O tomto nálezu referuje R.E. Lerner v časopise The American Scholar, 1, 1986:

A Case of Religious Counter-Culture. Inkviziční soudy se odehrávaly v Čechách, mezi rokem 1335 a 1355 dominikánský kněz Gallus von Neuhaus "vyšetřoval" 4.400 Waldensiánů a poslal jich dvě stě na hranici. V Německu bylo v té době upáleno kolem deseti tisíc Waldensiánů. Nějací ale přežili, v roce 1848 jim království na Sardinii udělilo svobodu náboženského shromažďování a dnes se k učení Petra Waldy hlásí asi 50 tisíc Italů, Argentinců a Uruguayců, kolem tří tisíc jich žije ve Spojených Státech. Zda stále chodí bosí a v žíněné košili a žijí v ostentativní chudobě, nevím. Také nevím, jaké stanovisko k nim zaujímá Vatikán.

Knížka, o které se chci ještě zmínit /Jan Filípek: The Shadow of the Gallows, Palm Spring Publishing, California, 1985, fotogr. přílohy, str.316, cyklostylem rozmnožená příloha v češtině, str.63, cena US \$8.95/ není snadno k posouzení. Autor se nepochybně domníval, že jeho osobní zážitky mají obecnou platnost pro čtenářskou obec. Tím si nejsem jist, aniž bych chtěl Filípkovi křivdit. Pro něj a pro jeho přátele a spolupracovníky popsané události týkající se jich samých mají zajisté životní význam, pro běžného čtenáře tomu již tak docela není. Autor v podstatě nezkoumá okolnosti, které ho přivedly do kritických situací, nenabízí svůj názor, především popisuje. Více než dvě třetiny knížky jsou věnovány období 1940-1945, které strávil v nacistickém žaláři. S republikou se rozloučil v roce 1948 a pak velmi, velmi úspěšně v srpnu 1968, kdy přijel do Prahy na návštěvu. Lekce, kterou Filípkovy vzpomínky pro mne nabízejí, je následující: jeho šéf do roku 1940 byl prominentní předválečný politik, který byl jmenován ministrem v Háchově protektorátní vládě. Přes rozsáhlé konečky, které jsou v knize naznačeny, neváhal tento ministr požádat své podřízené, aby mu umožnili útek z Protektorátu, Filípek se na této akci podílel pěti tisíci korunami pro železničáře, kteří ministra převlékli za topiče a převezli na lokomotivě za hranice. Politik se pak stal ministrem v Benešově exilové vládě v Londýně. Ti doma, kteří mu toto privilegium umožnili, dostali zapláceno: dvanáct bylo popraveno, Filípek dostal deset let žaláře a přežil. Když se pak po únoru 1948 pokoušel uplatnit ve svobodném světě, zmíněný politik /opět na Západě půlstránkové dobrozdání a podepsal se jako ministr financí československé vlády v exilu, Londýn 3.června 1948. A k tomu již mám dodat jen to, že neschopností toho druhu lidí, jako onen ministr, kteří zklamali jak v roce 1938 tak i 1948 a dávajícím přednost svému malému písčku před osudem celého národa, jsme se pak ocitli tam, kde jsme. Takže přece je Filípkova kniha poučná.

E. Jarošová: Mezi starou a novou vlastí - podtitul "Kronika čs. emigrantů v rakouských uprch. táborech r. 1968". Z Kanady se nám dostává informace o této práci, kterou básník M. Kacek /dr. J. Veselý, který nám již také přispěl do Panorámy/ označuje za nikoli román a nikoli kroniku, ale cenný dokument. Vyšlo v edici Hlas - Voice, New York. Knihu, která se u amerických knihkupeců prodává za \$ U.S. 10, můžete přímo od autorů dostat za pouhých \$ U.S. 8.50. Stran 368, fotodokumentace. Objednávky na adresu E. Koukol, 21 Vaughan Rd., Unit 1001, Toronto, Ont. M6G 2N2, Canada.

Práci S. Bertona "Depeše na přání Jindry" jsme recenzovali nedávno /Panoráma 3/1987 -IP/. Po uzavření tohoto čísla jsme dostali od téhož autora další práci, týkající se neobjasněných okolností atentátu na Heydricha, tentokrát zaměřenou na osobu prof. Vaňka, představitele sokolského odboje: Šlo o hrdinu nebo zrádce? Kuriozní způsob, jakým se Berton pídí po faktech - sud patřící vede korespondenčně z australského Sydney, což je nesporně poněkud z ruky - buď někdy i pochybnosti, čímž

MALOVÁNÍ NEBO RESTAUROVÁNÍ

VAŠICH DOMŮ V MELBOURNE
ODBOJNÉ PŘEVODE

PETR PEITHNER

Telefon: 03/ 882-6356

se autor netají: nicméně fakta, která shromáždil, donutila zahraniční vysílání pražského rozhlasu, aby třikrát přivedlo prof. Vaňka /je mu již přes 80 let/ k mikrofonu s cílem vyvrátit Bertonova tvrzení. Je tedy leccos zvláštního kolem celé věci. Erilový badatel, podporován některými časopisy /např. švýcarským Zpravodajem a mnichovským Českým slovem/, se snaží dokázat zradu jednoho z legendárních představitelů nekomunistického odboje, jehož naopak plně podporuje komunistická propaganda. Proč? Pokud by opravdu šlo o zrádce a spolupracovníka gestapa - jak se snaží Berton dokázat - určité vysvětlení by snad nabízel svědectví zbýhlých důstojníků StB /Frolík, Bittmann.../, jak se z konfidentů německé státní policie rychle stávali konfidenti té nové a hodně politické policie, když se jim položila kudla. Ale nevtupujeme do hry, nevybočujeme ze zaměření našeho časopisu; nehledě na to, že v případě omylu by jistě šlo o kruté ztrpčení posledních let života starého člověka, žijícího v Praze. Po formální stránce snad vzbudí určitý údiv, když se Berton ve svých pracích tu a tam odvolává na poněkud problematické prameny /např. oficiální čs. historik Č. Amort, k jehož serióznosti jsou mezi odborníky i v Československu výhrady; mimochodem jde o manžela proslulé herečky - sekernice S. Amortové, která v posrpnových čistkách čs. divadelnictví utála nejednu schopnou hlavu/. Také odvolávání se na rozhodnutí protěťovací komise Svazu protifašistických bojovníků z roku 1970, která vyslovila zásadní pochybnosti o mordiním profilu prof. Vaňka, je velmi problematické bez detailní dokumentace: přece dobře víme, že v prověrkové hysterii oné doby šlo o "poklesky" čerstvějšího data mnohem více než o činnost v době heydrichiády. Udělejte si však úsudek sami, zajímáte-li se o neobjasněné stránky čs. historie. Národy si určitě musí udělat pořádek v historii, aby jim bylo jasné, na čem mohou stavět /S. Berton: "První zpráva o Jindrovi", 1987, cena \$ 10,00. Možno objednat na adrese autora: 38 Abingdon Road, Roseville, N.S.W. 2069, Australia/.

nod

V. Smetáček byl dirigentem i skladatelem. Svými jazzovými potomky se nechal umluvit k napsání skladby Ragtime Echo, kterou pak upravil pro jazzový a symfonický orchestr. Se symfonickým orchestrem v Hradci Králové ji nyní nastudovalo Traditional Jazz Studio Pavla Smetáčka.

Gejza Dusík, nestor slovenského operetního žánru, se dožil 80 let.

Pražský divadelní svět si připomenul nedožitě pětasedmdesátiny herečky Jiřiny Štěpničkové. Nikde se ovšem oficiálně nepřipomínalo, že její nesporný talent značně pohasl za dobu pobytu ve vězení, kam se dostala po neúspěšném pokusu o útek z Československa. Její syn J. Štěpnička nedávno ztělesnil hlavní postavu v připomínkém televizním seriálu o Gottwaldovi.

Snímek D. Krá v Kam doskáče ranní ptáče získal hlavní cenu mezinárodního festivalu filmů pro děti ve francouzském Alençonu.

Zlaté krokodýly, ceny pro osobnosti z čs. televizních obrazovek, získali letos mj. herec L. Munzar a pěvec P. Dvorský.

Co se stalo s Milošem Kopeckým? Nevíme. Werichův bratranec byl vždy natolik dobrým hercem, že nepotřeboval dělat věci, kterým se jeho podstatně horší herečtí kolegové nevyhnuli, chtěli-li zůstat v "první řadě". Kopecký, jevištní i filmový typ sympatického ničemy, si snadno získával srdce diváků - poté, co pro čs. televizi připravil trapný seriál o emigraci, je zasypávan projevů přesně opačných pocitů. V pětasedesátí toho snad opravdu už neměl zapotřebí... Při nedávné návštěvě Gorbačova v Praze se pak Miloš Kopecký dokonce objevil za předsednickým stolem tiskové konference /jako jediný herec!/ spolu s elitou čs. a sovětských partajních propagandistů. I Rudé právo podotklo, že tam "národní umělec"

Pokračování na další straně

Kafkaova Praha - výstava fotografií Jana Paříka v Židovském muzeu roh Toorak Rd. a Arnold st., South Yarra, Melbourne, do 17. května, otevřeno jen ve středu, čtvrtek a v neděli odpoledne. Ten, kdo zná Kafkovy knihy, si je dobře vědom, že v nich nachází krystalizaci svých základních životních pocitů, svých neartikulovaných starostí a nezodpovězených otázek. Čtenáře zarazí především podivná zneklidňující fantastičnost světa, do kterého ho Kafka zavádí. Dějí se zde věci odporující logice všedního života, události a situace nejneuvěřitelnější se prezentují jako samozřejmosti a jsou obvykle provázeny množstvím přesně viděných, přímo sugestivně podaných realistických podrobností, které mají fantastickému dodat zdání obyčejného, které však zároveň tím více zneklidňují, šokují, mobilizují rozumem k protestu a buď i hrůze. V Kafkových dílech nevládní logika bdělého stavu, nýbrž logika snů a volných asociací.

Jan Pařík, který pokud vím, dnes žije v Přelbce, to všechno věděl a kondenzoval do svých černobílých fotografií Prahy, kterými uctívá Kafku, zaměřuje objektiv do té části Prahy, která se prostírá mezi Celetnou ulicí, Meškovou synagógou a Židovským hřbitovem. Jeho 150 kongenitálních obrazů je doplněno asi třiceti kopiemi dobových snímků z Kafkaova krátkého života, který vlastně celý, až na pobytu v tuberkulózních sanatoriích v Alpách a Tatrách, prožil v Praze. Praha a Kafka patří k sobě. Nemohl jsem s mými přáteli strávit lepší nedělní odpoledne než na této výstavě, která mi připomněla známé a objevila netušené.

IP

PŘEDPLATNÉ

ZDE ODSTŘIHOUT

PANORÁMA

35 Massey Street, Doncaster 3108
Victoria, Australia

Šeky laskavě vyplňte pro příjemce: CZECHOSLOVAK PANORAMA

Předplatné:

v Austrálii

12 měsíců.... \$ 20.00

24 měsíců.... \$ 40.00

do zahraničí

lodí

12 měsíců.... \$ U.S. 18.00

letecky

12 měsíců.... \$ U.S. 22.00

/předplatitelům na Novém Zélandu a Nové Guineji dopravujeme časopis letecky bez leteckého příplatku, tedy jen za cenu ložní pošty/

Předplácím si časopis PANORÁMA na 12 / 24 měsíců /nehodící se škrtněte/.

Jméno a adresa /prosíme čitelně.....

Podpis, datum.....

působil poněkud nezvykle. A ten neváhal říkat takovéhle věty: "Myslím, že není třeba příliš mnoho fantazie, abychom si dovedli představit, jak by naše planeta bez Sovětského svazu vypadala... Socialismus znovu dokazuje, že je samozlepšitelný a samozdokonalitelný ze své vlastní podstaty. Proto bych chtěl směrem doprava říci, že likvidace socialismu se nekoná, a ani konat nebude. Dnešek je toho jednoznačně důkazem."

Violoncellista Miloš Sádlo, který je i významným hudebním pedagogem /působil i v USA/, oslavil své 75. narozeniny.

Výrazná umělecká osobnost, nicméně v bratrově stínu: sto let uplynulo od narození Josefa Čapka. "Válka je hrozná, nepřipustná, ale ještě hroznější a nepřipustnější je otroctví," napsal.

Film Jiřího Menzla Vesničko má středisková, získal na 12. mezinárodním festivalu komedií ve francouzském Chamrousse Velkou cenu i Cenu kritiky. Film byl letos nominován i pro Oscara, avšak neuspěl.

Gabriela Beňačková - Čápková, sopranistka první hvězdové velikosti, oslavila své 40. narozeniny.

Ostravský komorní orchestr L. Janáčka vystupoval po dva týdny ve Španělsku.

Autor Modřanské polky, známější ovšem pod názvem Škoda lásky /Rosamunde, Beer Barrell Polka.../, se dožil 85 let: Jaromír Vejvoda.

Dechové kvinteto Academia si vysloužilo příznivou kritiku v Holandsku.

Rakouský prezident loni udělil Peteru Dvorskému titul "komorní zpěvák". Letos již čtyřikrát vystupoval v newyorské Metropolitní opeře, kde - jak říká - "kdyby měl čas a chuť" mohl přijmout asi dvacet dalších nabídek.

Pěťadvacetiletý Iven Zenaty získal první cenu na 39. mezinárodní hudební soutěži Pražského jara, věnované letos mladým houslistům.

S Baladou z hadrů od V+W a pohádkami o Rumcajsovi odjelo divadlo Večerní Brno do Vídně, aby vystupovalo "pro krajany" ???.

DRUHÁ STRANA PŘEDPLATNÍHO LÍSTKU

Můj vzkaz redakci PANORÁMY:

Pokud víte o někom, komu bychom mohli nezávazně poslat ukázkové číslo, uveďte zde laskavě jeho adresu:

NA ABC FM

Pátek 8.5. ve 14.00: Dvořákovy Serenády - Op.22 v E dur pro smyčce, Op.44 v d moll pro dechové nástroje, violoncello a kontrabas.

Úterý 19.5. ve 14.20: Voříšek - Symfonie D dur a Vranický - Lovecké pochody.

Středa 20.5. ve 20.15: v přímém přenosu z Melbourne zazní Dvořákův Klavírní kvartet Es dur, Op. 87 v podání Chamber Music Society of Lincoln Center.

Pátek 22.5. v 8.30: Vranický - Symfonie, Op.31

Sobota 23.5. v 9.00: Sobotní skladatelé - Biber a Vejvanovský.

Úterý 29.5. v 9.25: Dvořákův Klavírní kvintet A dur, Op. 81, večer ve 20.00 koncert z Pražského Jara 1986 - sólisté, sbor České filharmonie a Česká filharmonie pod taktovkou Václava Neumanna. Na programu Janáčková Sinfonietta a Beethovenova 9. symfonie d moll.

V Jižní Austrálii a v Darwinu jsou pořady vysílány o půl hodiny dříve.

-kov-

VZPOMÍNÁŠ SI NA MĚ, IVANE? ZAČÍNALI JSME SPOLU JAKO SBĚRAČI, NO A JÁ U TOHO ZŮSTÁL

I. ČS. FOTBALOVÁ LIGA

18. kolo: Plzeň - Bohemians 3-0, Ostrava - Sparta 0-1, Slavia - Prešov 5-0, Cheb - Žilina 6-0, Olomouc - Trnava 2-1, Nitra - Bystrica 3-0, Budějovice D, Streda 0-0, Dukla - Vítkovice 1-1.

19. kolo: Bohemians - Dukla 1-0, Vítkovice - Ostrava 2-0, Olomouc - Budějovice 2-1, Žilina - D. Streda 1-1, Trnava - Nitra 2-1, Prešov - Cheb 3-2, Bystrica - Plzeň 2-1, Sparta - Slavia 100. derby! 3-0.

20. kolo: Ostrava - Bohemians 2-2, Budějovice - Žilina 0-0, Plzeň - Trnava 2-1, D. Streda - Prešov 3-0, Cheb - Sparta 3-1, Dukla - Bystrica 2-2, Nitra - Olomouc 1-1, Slavia - Vítkovice 3-2.

21. kolo: Bohemians - Slavia 2-1, Trnava - Dukla 6-2, Sparta - D. Streda 4-1, Nitra - Budějovice 3-1, Olomouc - Plzeň 2-2, Prešov - Žilina 3-0, Bystrica - Ostrava 0-0, Vítkovice - Cheb 1-0.

Po 21. kolech: 1. Sparta 28, 2. Bohemians 28, 3. Nitra 24, 4. Vítkovice 24, 5. D. Streda 23, 6. Cheb 23, 7. Ostrava 21, 8. Trnava 21, 9. Olomouc 20, 10. Dukla 20, 11. Bystrica 19, 12. Slavia 18, 13. Žilina 18, 14. Plzeň 17, 15. Prešov 17, 16. Budějovice 15.

Čs. cyklistický reprezentant Jan Posipanka zemřel na následky zranění, které utrpěl loni v listopadu.

Mistrem SSSR v ledním hokeji se stal vojenský tým CSKA Moskva.

Za staronového účastníka první čs. hokejové ligy se kvalifikovalo mužstvo Poldi Kladno.

Švýcarsko - Československo 1-2 /1-0/, po dvaceti letech první vítězství čs. fotbalistů nad Švýcary. Branky Herrmann - Kubík 2, diváků 5500. V utkání hráčů do 21 let v Č. Budějovicích zvítězilo Československo 3-1, ve střetnutí olympioniků v Giubiasku také Českoslováci 3-0.

Švédsko - Československo 3-5 /0-1, 0-2, 3-2/ a 3-2 /0-0, 2-0, 1-2/ - přátelské zápasy hokejistů v Göteborgu a Stockholmu. Obě utkání slušné úrovně.

Ze skupiny B do skupiny A hokejového mistrovství světa se kvalifikovalo Polsko. Ve skupině D, hrané v Perthu, porazila Austrálie Nový Zéland 58-0 /!!!!/, což je nový rekord, který asi tak hned někdo nepřekoná /dosud to byl výsledek Kanada - Jugoslávie 47-0 z roku 1949/. Nicméně Novozélandci si spravili náladu hned v dalším střetnutí, když vyběhli s Hongkongem 19-0.

UNÁSV...

VICTORIA

K SVÁTKU NAŠICH MAMINEK

V neděli 10. května ve dvanáct hodin připravujeme O B Ě D.

Všichni jsou vítáni!

Rezervování - sestra Josefinka /337-9731/, bratři Josef /544-3008/ a Václav /583-6921/.

*Cena oběda \$ 6.

SOKOLSKÝ NÁR. DŮM, 497 QUEENSBERRY ST., NORTH MELBOURNE.

DAGMAR HALIMA, výtvarnice původem z Československa, vystavuje své obrazy ve 20 Coleridge St., Kew. Můžete se zúčastnit již vernisáže s malým pohoštěním v pátek 8. května od 6 do 8 hodin večer, výstava je dále přístupná veřejnosti v sobotu 9. a v neděli 10. května, vždy od 10 do 16 hodin.

Jestliže přijímáme filosofii mnohonárodnostního složení australské společnosti a snahy o udržení identity jednotlivých etnických skupin, pak přistěhovalecké organizace mají svůj význam. Ve východních čstech Melbourne žije a pracuje mnoho přistěhovalců, dosud zde nebyli sdruženi za účelem podporování zejména sociální a kulturní problematiky. V březnu byla oficiálně ustanovena organizace /Outer East Ethnic Communities Council/, jejíž úkolem bude reprezentovat jednotlivé národnostní skupiny v předměstích Nunawading, Ringwood, Knox, Box Hill, Doncaster-Templestowe, Croydon a Lilydale, a zastupovat je při jednání s jinými agenturami a státními a federálními úřady. V této nově ustanovené organizaci se mezi desítky jinými přihlásila k činnosti i skupina Československá, která vyvíjí krajanů žijících ve zmíněných předměstích ke spolupráci a zapojení. Nemáme na mysli jalové schůzování a nepla-

Irský běžec Coghlan by si zasloužil pár řádků v knize rekordů pokud jde o množství koncentrované smůly: pokousal ho pes, zlomil si zápěstí, zmeškal letadlo, zvrtnul si nohu... a nakonec mu IAAF odebrala jeho halový rekord na 1500 metrů.

V časopise Sovětskij sport se podivuje ministr sportu Vinogradov nad tím, že při plnění tzv. odznaku zdatnosti přicházejí obdivuhodná hlášení o počtech plavců a výsledcích plaveckých závodů i z míst, kde široko daleko není žádný bazén ani kousek jiné vhodné vody. Odkud jste spadnul, soudruhu?

Mechem porostlí bratři Pospíšilové se opět stali mistry Československa v kolové. Pro Jindřicha, 45, je to už 29. titul.

Mladí čs. hokejisté obsadili na ME hráčů do 18 let ve Finsku 2. místo za Švédskem.

Rakousko - Československo 2-0 /2-0/, olympijská fotbalová kvalifikace v Salcburku. Rakušané vyhráli naprosto zaslouženě. Loni v říjnu čs. hráči v Praze porazili Belgiu 2-0 a jsou ve skupině zatím na druhém místě - právě za Rakouskem.

né polemizování, ale uplatnění v prospěšné činnosti zejména na úsecích sociální péče, podpory nově přichozích, zdravotní, výchovy, rekreace a kultury. Zastavte se nebo zatelefonojte úřadovně ministerstva přistěhovalectví /1-5 Station St. Mitcham, 3132, tel. 883 3347 a 874 72 69/.

IP

WESTERN AUSTRALIA

Na valné hromadě Sdružení Čechoslováků v Západní Austrálii byl předsedou opět zvolen Karel THOMAS. Výbor byl také znovu zvolen a rozšířen o paní HERČÍKOVOU, SVOBODOVOU a PACÁKOVOU.

Také místní odbočka Společnosti pro vědy a umění měla svou valnou hromadu. Předsedou se stal Jaroslav KABELKA, místopředsedou dr. Václav VÁHALA, jednatelem dr. Petr HRUBÝ a pokladníkem opět Evžen KOŘÁŘÍK.

Po zájezdu obětavé operní zpěvačky Milušky ŠIMKOVÉ v prosinci minulého roku jsme měli možnost uvítat dalšího "kočovného herce" - Járu KOHOUTA. Neuvěřitelně mladý a skotačivý komik nadchl přítomné návštěvníky na Květnou neděli 12. dubna. Čtrnáctého odletěl do Sydney, ale předtím musel ochutnat mnohé zdejší ryby a raky a šploucháním vlny Indického oceánu.

Na konec května pan Josef KUČÍK připravuje Stroupežnického Zvíkovského raráška a od Antona P. Čechova Nabidku k životu a dílo Jaroslava Haška a dvě přednášky hlavně pro nově přichozí: o možnostech sociálních podpor a o podmínkách otevření vlastního obchodu.

-ph-

KACHLIČKY

pokládají Jirka a Milon.

PODLAHY - KOUPELNY - KUCHYNĚ - ZÁCHODY

Cena a kvalita - spokojenost vždy zaručena

Telefon /prosíme pouze večer/ /03/ 817-4472

LENNYS

SERVICE CENTRE

MECHANICAL REPAIRS ON ALL TYPES OF CARS

MECHANICKE OPRAVY VŠECH DRUHŮ AUTOMOBILŮ

Vám provede Slávek SMETÁK.

Roh Kolonga Rd. a Belmore Rd., Nth. Balwyn, Vic. 3104

Tel. /03/ 857-5391

Z DOPISŮ

Časopis je netrpělivě očekáván na začátku každého měsíce. Mohu říci, že 80 procent obsahu je podle mého gusta, což u časopisu, určeného Čechoslovákům všech emigračních ročníků, je - myslím - úspěch.

P. BERAN, Vic.

Kazety u nás stojí 120 šilinků /60 min./ nebo 240 šilinků /90 min. - chromdioxid/, desky 156 šilinků plus poštovné.

V. VEIT, Rakousko

Pozn. red.: V. Veit k poznámce o produkci hudebního nakladatelství ALFA, kde jsme si posteskli, že jsme nedostali informaci o cenách. Tady tedy jsou. Podle kursu ve druhé polovině dubna byl jeden australský dolar ceněn zhruba 8.80 rakouských šilinků. Opakujeme adresu: ALFA, Einwaggasse 17/2/3, A-1140 WIEN, Austria/Österreich.

Velmi zajímavá je kulturní rubrika. Jsme tu přece jen poněkud vzdáleni "kulturního dění světa"....

M. HRUBÁ, N. Zéland

Panoráma nepřichází každý měsíc ve stejnou dobu.

J. JÍLEK, N.S.W.

Pozn. red.: Všichni kolem Panorámy pracujeme /jen díky tomu je tak nízké předplatné! a tedy zděračné a časově velmi náročné úkony před odevzdáním časopisu do tisku - hlavně zalamování a lepení stran a korektury - musíme dělat přes víkend. Stejně tak třídění a expedice časopisu, což je další úmorná práce, jenom za pomoci dobrovolníků - bez nich by to vůbec nešlo! - provádíme přes další víkend /snad věříte, že nám volného času doopravdy moc nezbyvá, pokud nějaký někdy vůbec zbude/. Snažíme se přitom, abyste Panorámu dostávali v prvních dnech měsíce - ovšem podle toho, jak "ladí" kalendář, může být někdy nějaký rozdíl.

Nejsem tu dlouho a možná se ptám blbě: existuje v Austrálii nějaká cenzura? Kecá vám někdo do toho, co máte psát a co ne?

P. NOVÁK, Qld.

Pozn. red.: V Austrálii neexistuje žádná forma předběžné ani následné cenzury. Vláda ani jiné instituce nám nemůže nařizovat, co psát a co ne.

HLEDÁME SE

Vysokoškolák z Melbourne, mladý 37 let, nekuřák, nepiják, se zájmem o kulturu, sport, humor a život v přírodě, hledá ženu do 37 let s podobnými zájmy a nestárnoucím pohledem na /společný/ život. Mám syna /10/, a tak jedno dítě vítáno.

č. 9/87

Již od \$1,530

letenka do Austrálie a zpět pro návštěvu Vašich příbuzných!

Poradím Vám s vyřízením všech formalit spojených s pozváním, zařídím Vaši cestu kamkoli do celého světa!

Volejte Jiřího SEDLÁČKA
Tel. /03/ 878-8984 /kdykoli/

ODRA TRAVEL

OZNAMOVATEL

S hlubokým zármutkem jsme se dozvěděli, že v Queenslandu neočekávaně zemřela paní

Zdeňka B O U Č K O V Á ,

dříve z Melbourne.

V HORÁCH

už bude posaz uvažovat o skutečně prvotřídní výstroji!

Vaše cesta za sněhem proto musí začít u

*** Snow-Ski ***

kde najdete vše, co z pobytu na horách udělá velký zážitek. NABÍZÍME EXKLUZIVNÍ ZBOŽÍ Z EVROPY • VAŠE LYŽE DOKONALE A RYCHLE OPRAVÍME • PŮJČUJEME KOMPLETNÍ LYŽAŘSKOU VÝZBROJ A VÝSTROJ, NOSIČE LYŽÍ NA AUTA I SNĚHOVÉ ŘETĚZY. Na skladě máme i vše, co potřebujete pro pěší výlety do buše

SNOW - SKI PTY. LTD. •

Tooronga Village Shopping Centre
Hawthorn East, Vic. 3123 /shop 25/
Telefon 20-7437
nebo
68 Whitehorse Rd., Balwyn, Vic. 3103
Telefon 817-4683

Chtějete mluvit s Pepou BLAHOVCEM - při výběru prvotřídního materiálu Vám odborně poradí Robert ŽALIMANN, dvojnásobný mistr Československa ve sjezdovém lyžování!

OPTICKÝ ZÁVOD

L & G PERGL

220 Lygon St., Carlton,
Victoria

Tel.: /03/ 663-6242

Slevy členům Panorámy!

**ČESKÉ ŘEZNICTVÍ A UZENÁŘSTVÍ
MALVERN CONT. BUTCHERS**

nabízí velký výběr pravých českých uzenin
a všech druhů masa!

Naše výrobky jsou připravovány
bez mouky, konzervačních přísad a barviv!

79 Glenferrie Rd., Malvern, tel.: 508-1078 a 508-9990

Na Vaši návštěvu se těší Franta, Lída a všichni další zaměstnanci.